

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VÁRNAY ELEMÉR

Hozzászólás a zsidó magyarság ügyéhez

Nemo aláírással kaptuk az alábbi levelet, melyet egyes, nem szorosan az ügyhöz tartozó részek kihagyásával közlünk, mert úgy véljük, hogy magyar, de általánosan emberi és társadalmi szempontból is fontos ennek a kérdésnek minden oldalról való megvilágítása. Helyt adunk minden tárgyilagosságnak, de természetesen fenntartjuk magunknak a jogot, hogy a hozzászólásra majd megtehessük megjegyzéseinket. (A szerk.)

Kedves szerkesztő ur! Az alábbiakban a D. H. február 23-i keltezésű számában megjelent és (Cs—y) jelzéssel ellátott vezércikkére óhajtok viszatérni. Teszem ezt annál is inkább, mivel az említett cikk minden szerkesztői megjegyzés nélkül jelent meg, ami arra enged következtetni, hogy a D. H. a cikkben tárgyaltakra vonatkozólag, a cikk szerzőjének véleményével azonosítja felfogását. Ez annál örvedesebb, mivel a fentemlített cikk megjelentetésével a D. H., mely a bánási magyarság szócsovének tekinthető, félreérthetetlen módon nyilvánította, hogy az ugynevezett zsidókérdés kérdéskomplexumában tárgyilagosságot, konkrét és pozitív álláspontra kíván helyezkedni. Ez az emberi és férfias mivoltánál fogva mindenképpen tiszteltetelmű kiállás nemcsak a D. H.-ra nézve jelent kötelességeket, de kötelezi a másik felet: a zsidóságot is. Egyelőre legalább arra, hogy egy vitathatatlanul magyar és keresztény oldalról elhangzott kijelentésre reflektáljon. Ezt teszem hát mint zsidó vallású, semmiesetre sem a zsidóság képviselőiben, de bizonyára igen sok zsidó nevében.

A cikk szerzője azt a nem új, de mindig újból és újból leszógezendő — mert bizonyos oldalról állandóan „baculus in angulo, ergo pluit”-szerű álláspontokkal meghamisítani igyekezett — tényt közli, hogy a zsidóság tulsulya a gazdasági életben nem a „tipikusan zsidó” „törtetés”, „kapzsiság”, „haszonlesés” és „színpolyozási hajlam”, hanem a történelmi erők és társadalomfejlődési törvények egybehatásából szervesen folyó következmény. Aki ebből a ténymegállapításból kiindulva becsületesen fűzi tovább a gondolkodás fonálát, az kénytelen megállapítani, hogy egy korban, melyben a történelmi erők és a társadalomfejlődési törvények drámai összecsapásra kerül a sor — az első áldozat csakis az a réteg lehet, mely a történelmi erőknek integráló része sohasem volt és melyet mint társadalmi kategóriát a társadalomfejlődési törvény — hogy úgy mondjunk — hatályon kívül helyeztet.

A ma harcban álló felek: egyik oldalon a pozíciójukat védő történelmi erők, a regresszió, a másik oldalon a fejlődési törvény szelőlől duzzadt viortlakkal repülő hajó, a progresszió. És érdekes jelenség: míg nemrég a progresszióknak volt halálos ellenfele a gazdasági liberalizmus, mely ellen a progresszió a politikai demokrácia minden rendelkezésére álló eszközével küzdött, addig ma a regresszió az, mely (lásd: irányított gazdaság, egykéz, autarkikus tendenciák, stb) már-már a fejére mérte a gazdasági liberalizmusnak a halálos csapást. Ezzel a regresszió igen széles rétegeket tudott harci kocsija elé fogni, melyeknek a gazdasági liberalizmus — kétségtelen: immorális — lehetőségei helyett a „nemzeti forradalmi” — vagy „nemzeti reform” — eszmék vívmányait ígéri. A regresszió prolongálja a polgári társadalom váltóit, 1789 részben soha meg nem valósult, részben meghamisított és igen gyakran lábbal tiport ideáljait, a politikai demokráciával együtt egy csapással megsemmisíti. A társadalmi erők képviselői tömegek tehát kaptak a regressziótól: egyelőre ígéretet, ezért adták esérébe a regresszióknak: az összes jogokat.

Illetve még sem. Az „úsd a zsidó”-jogot, azt meghagyták neki.

Természetesen nem ötletszerűen. A gazdasági li-

beralizmus, a szabadverseny — a politikai demokrácia keretében természetesen — lehetővé tette a kereskedelemben és gyáriparban az évezredek gyakorlata és tapasztalatok feletti rendelkező zsidók számára a lehető legnagyobb mérvű érvényesülést. A magyar kereskedelmi bankszervezet, de sőt, az állami hitelforrások többi — takarékpénztári és földhitelintézeti-bankszervezet — intézményeinek aléptiményét javarészt zsidó bankárok, vállalkozók rakják le. A gazdagodás, a gyarapodás korszakát jelentette a gazdasági liberalizmus és nem a zsidók hibája, hogy a szabadverseny szép elmélete az „aki bírja marja” — gyakorlatát durvult és aljasodott. Ezt a durva, kiéleletlen és embertelen gyakorlatot a politikai demokrácia parlamentje semmi szín alatt sem tudta nemhogy megszüntetni, de még csak fékezni sem. Elvégre a polgári parlamentben a nagypolgári plutokrácia és az ennek üzemében haszonrészt élvező nagybirtokos- és „történelmi” osztály fölüyes szövetséges volt a nagyobb darab kenyerért küzdők képviselőivel szemben. Am, amikor a nagyobb darab kenyerért, sőt végül már egyáltalán: a darab kenyerért kiáltók tömege negyra nőtt, a történelmi erők képviselői számára élesen rajzolódott ki a kérdés: vagy utat engedni az esetleg mindent elmosódás, vagy a „menteni, ami menthető” elve alapján feladni a liberalizmus sáncait, a romok használható köveiből felépíteni a második védelmi vonalat és az egykéz, irányított gazdaság, vám- és adópolitika segítségével az első vonalban kitarásra kényszerített zsidókat kiszolgáltatni az indulatoknak?

A választás igen könnyű volt. Reformjelszavak hangoztatása közben megtörtént a nagy visszavonulás, a minden bajok bűnböjke pedig — az „élet megdrágító, profitéhes, színpolyozó közvetítő kereskedelem” — könnyen felismerhetővé vált a zsidó kereskedők kasztjában. Minthogy azonban ilyen formában a préda osztályjellege nagyon is kiütöközne, csak a szomszédba kell nyúlni egy kis fajleméletért, a melynek segítségével a kombattáns kispolgárság „elharcosai” is megkaphatják a jól megcsiszolt konkocokat. És a nép? Elakad a lélegzete a szédítő iramban, tátott szájjal hápog és tudomásul veszi, hogy öt éven belül a nemzeti és keresztény reformprogram földhöz juttatja „az arra érdemeseket”, amennyiben képesek lesznek felfogni, hogy a nekik jutatót föld nem préda, „hanem ajándék, melyet a magyar nemzet adott” és amelyen a gazdálkodás milyenvoltát a magyar nemzet a megajándékozottól „számon kéri”. (Az idézett részek gróf Teleky Pál dr. magyar miniszterelnök bemutatkozó beszédéből valók, amelyet a magyar képviselőházban tartott 1939 február 22-én).

„Gondolod, hogy mégysz, pedig hát taszítottasz” — mondja Mefiszto a Walpurgisz-éji jelenetben Faustnak. A magyar életben a társadalomfejlődési törvény kategórikus parancsa nyomán egymásután kristályosodtak ki a feltartóztatatlan progresszió fix pontjai: a reformnemzedék, a márciusi front, Németh László és köre, a „keresztény vonal”, a falútkutatók — egymásután álltak ki és egymásután szivódtak fel a regresszió kormányzati rendszerébe, „Kiskunhalom” felett a tornyosuló felhőket néhai Gombos Gyula oszlatta széjjel, a „Viharsarok” vitorlából utóda, Darányi Kálmán fogta ki a szelet: bizony, „Néma forradalom” az, ami Imrédy Béla két nagyjelentőségű törvényjavaslatából a magyar Pimodán felé dűbörög. Földreform és zsidójavaslat a kishaszonbérlet rendezése és a társadalmi egyensúly hatékonyabb biztosítása, a földosztás megkezdése és a polgári demokrácia alapjainak felrobbantása olyan tények, melyek forrón időserűvé teszik a fausti idézetet. Nincsen mit tagadni: a regresszió, — hogy hite szerint mentse azt, ami véleménye szerint még menthető — engedve a társadalomfejlődési törvény vastkövetkezességének, botladozva, kelleltlenül és „taszítva” rálépett a progresszió vonalára. Lassan kibontakoznak az új magyar élet körvonalai — meg-

gondolkozató mindössze az, hogy ez kényszeredett, meg-megbicsakló építése az új magyar életnek a nemzeti és keresztény jelszavak deszkafala mögött történik. Ez a két fogalom ugyanis profán és gazdaságos célokra egyformán használható. Lehet a haladás áruhájába bújó regresszió destruáló harci jelszava, — de lehet az új élet értékmentő hídjának pillére.

Senki jobban nem mérte fel konstruktív mivoltát a keresztényi életforma értékének, mint a kilencszáz éve halott István király. Nyolcszázötven évvel Marx előtt tudta, hogy önálló speciesként csak az tud megmaradni, ami gyökereit a nemzetköziség talajába ereszti le. A hegyvidékek ezüstfenyője is csak akkor tud gyarapodni és terebélyesedni, ha az akác által megkötött futóhomok humuszába ereszti le a gyökereit. A kereszténység István király óta európaiságot jelentett, a Duna—Tisza közének törzsei számára és a hét nomád törzset felmorzsolta, elseperte volna a környező népek hullámverése, ha a kereszténység révén nem nyer új tartalmat a Duna—Tisza közének népe, ha az erkölcsi élet kollektivitása nem alakítja át, nemzeté a hét törzset, mely ilyenformán belekapcsolva a nagy európai fejlődés áramkörébe meg tudott maradni különálló speciesnek. Nem a villogó gatyáról, a lengyelekről és az árvalányhajról van szó, hanem a specifikus magyar lelkeségről. Nevezetesen arról a specifikus magyar lelkeségről, mely hála a szentiváni koncepcióknak, pozitív erővé tudott fejlődni, elannyira, hogy Európa keleti végén mint egy specifikus és európai értéket jelentő politikai és kulturális hatóerő olvasztótelege tudott lenni különben elvetéltre, elkallódásra itélő értékeknek. Ezeket a nagy és különleges értékeket egy fenyegetett rend praktikájának jelszavául felhasználni: enyhén szólva lelkiismeretlenség.

Zsidó vallásban születtem, öseim 172 évre visszamenően a Dunántúlon éltek, ott is vannak eltemetve. A dunántúli zsidók hitközségek történelméről tudjuk, hogy az ottani zsidók és a római légiókkal jöttek Pannoniába — anciennitáson tehát a magyar tájakon kétségbevonhatatlanabban, mint esetleg Windischgrätz hercege, akinek még csak magyarul sem tudó őse azért kapott birtokot a császártól, magyar földből kihalítva, mert jól törte a habsburgi célok igájába a magyart.

Ámde kiegyenlítésre kerül minden még oly ősi galadság és huncutság felgyülemlett számlája is. Magyarországon a folyamatot különféle mesterkedésekkel igyekeznek némelyek feltartóztatni, vagy legalább hamis vágyai terelni. Erre való a keresztény és nemzeti fogalmak profán jelszavakká való destruálása. És nincs hang, mely ezt az új „úri huncutságot” a magyar ugarok megforgatott, megzavart, csodaváró népének fülebe kiáltsa. Ezért örvendetes, csodaváró népek fülebe kiáltsa. És talán éppen a levágott végek feladata a társadalomfejlődési törvényekből kiolvasott történelmi magyarság és magyar történelmiség továbbvitele — a magyarság és a Duna-medence összes népeinek jobb jövője érdekében. Ezért hát: sürgősen tisztázandó az öncélúan jelszóvá destruált magyar és népi kötelesség szentiváni idők óta élő, de bizony sokszor meghamisított megfogalmazása.

Új idők dörömbölnék a bezárt ablakokon, a vihar sok mindent el fog pusztítani, ami talmi, de dacolni akart az Idővel. Ne engedjük azonban a nemzeti jellegzet, a hivatást, a nemzeti sorsot elpusztítani azoktól, akik a rászólóval nem rehamra indulni, hanem takszrosni akarnak.

Kötelességemnek tartottam, mint zsidóknak, mint olyanoknak, aki a magyar népi elhivatottság, a magyar nemzeti feladást: a magyar lelkeség olvasztótelegéből került ki, mindent elmondani. Ezzel tartozom a magyar eszmének és ennek magyarságomnak.

Nemo.

Idegrohamot kapott és nem jelenhetett meg a bírósági tárgyaláson a Suciu-per legujabb vádlottja

Beszámoltunk arról, hogy a Suciu-per előző tárgyalásán az ügyész vádat emelt Knöbl Emil volt kötelepi könyvelő ellen és a tegnapi tárgyaláson már mint vádlottat kellett volna kihallgatni. A tegnapi tárgyalás megnyitása után azonban Nicorescu Eusebiu dr. ügyvéd, Knöbl védője bejelentette, hogy

Knöbl az éjszaka idegrohamot kapott és betegsége miatt nem jelenhetett meg a tárgyaláson.

Ugyanezért kérte, hogy halasszák el néhány órára Knöbl kihallgatását, mert amennyiben egészségi állapota megengedi, meg fog jelenni a bíróság előtt. A bejelentést után a törvényszék folytatta a tanúk kihallgatását. Elsőnek Drencea Petru kötelepi raktárnokot hívták a terembe és felolvasták előtte a vizsgálobíró által tett tanuvalomlását.

Azután Oprea Gheorghe dr. városi ügyész tett fel kérdéseket a tanunak.

Oprea dr.: A soffőrök naponta tettek jelentést az autókkal végzett szállításokról?

Drencea: Igen.

Oprea dr.: Tud-e arról a tanu, hogy a soffőr beszámolt a Suciu számára teljesített szállításokról, de a könyvbe mégis azt írták be, hogy

az autóval az anyagot rendezték a kötelepen?

Drencea: Tudok róla.

Oprea dr.: Miből áll a kötelepi anyagnak a rendezése?

Drencea: A kötelepi anyagnak a kötelep udvarán egyik helyről a másikra való szállításából.

Oprea dr.: Készített-e kimutatást a Suciu számára teljesített szállításokról és ha igen, miért tépte azt el Knöbl?

Drencea: Suciu főmérnök kérelmére 1937 nyarán, amikor Knöbl szabadságon volt, elkezdtem a kimutatást elkészíttetni, de még nem voltam kész azzal, amikor Knöbl, aki visszatért szabadságáról, látva az összegeket, elrendelte, hogy szüntessem meg ezt a munkát és kijelentette, hogy

a kimutatást majd ő készíti el.

Arra nem emlékszem, hogy az általam készített kimutatással mit csinált.

Oprea dr.: azután az iránt érdeklődött, hogy Suciu volt főmérnök kapott-e régi anyagot az anyagraktárból és ha igen, betartották-e a szokásos formáságokat?

Drencea: Suciu főmérnök is vásárolt régi deszkát. Az anyagot el is szállították és Knöbl azt mondta, hogy az anyag ellenértékével megterheli Suciu számláját.

Oprea dr.: Vezettek-e könyveket az elszállított anyagról és ha igen, be volt-e írva a Suciu által vásárolt anyag.

Drencea: Az általam vezetett könyvbe be volt írva.

Drencea tanu kihallgatása után az elnök felolvasta Vascan Dimitrie dr. törvényszéki orvos bizonyítványát, amelyet az időközben megvizsgált Knöbl Emil állapotáról állított ki. Eszerint Knöbl idegösszeomlást szenvedett, amely a szívét is érintette.

Románia új prágai követe átadta megbízó levelét

„A két országot közös törekvések kötik össze” — mondotta a követ.

Prágából jelentik: Hacha köztársasági elnök kihallgatáson fogadta románia új prágai követét, Gheorghe Leccat, aki bemutatta megbízólevelét. Az új követet Chwalkowski külügyminiszter mutatta be a köztársasági elnöknek. Lecca beszédében a következőket mondotta:

— A két országot nemcsak földrajzi fekvése, hanem a közös törekvések és a közös harc a béke fenntartásáért, továbbá a testvéri s baráti érzés köti össze egymással. Ez a kölcsönös rokonszenv kifejezésre jutott II. Carol király cseh-szlovákiai látogatása során is. A két nép tovább fogja folytatni együttműködését annál is inkább, mert hiszen gazdasági téren is közös érdekeik vannak.

Hacha elnök válaszában megállapította, hogy Ofelsége, II. Carol király 1936-ban történt látogatása legjobb bizonyítéka volt annak a baráti összeköttetésnek, amelynek értékét Cseh-szlovákiában nagyrabecsülik.

Brassován Traian soffőr, tanu előadta, hogy Suciu számára különböző autózsalításokat eszközölt és a benzint, valamint az olajat mindenkor a kötelepi raktárból kapta.

Constantinovic Milán tisztviselő tanukénti kihallgatása következett, aki a kötelepi munkások bérlistáját összeállította. Azonkívül ő vezette be egy ideig a teherautók különböző szállításait. Az elnök kérdésére kijelentette, hogy az egyik teherautó szállítására vonatkozó bejegyzést illetőleg Knöbl adta neki az utasítást.

Védő: Kapott ön Suciutól utasítást, hogy az anyagszállításokból kifolyólag a várossal szemben fennálló tartozását mutassa be neki kivonatban.

Tanu: Igen, Suciu erre engem felszólított. A kivonat elkészült, de amikor Knöbl szabadságról visszatért, azt mondta, hogy a kivonatot majd ő állítja össze.

A tegnapi délutáni tárgyaláson

már Knöbl is megjelent.

Mielőtt azonban kihallgatását megkezdhetné volna, Nicorescu Eusebiu dr. ügyvéd, Knöbl védője két pergátó kifogást jelentett be. Az egyik a Knöbl ellen emelt vádra, a másik pedig a város által bejelentett kártérítési igényre vonatkozott. Nicorescu jogilag arra az álláspontra helyezkedett, hogy Knöbl ellen csak előzetes feljelentés alapján lehetett volna vádat emelni és ezért a vád törlését kérte. A kártérítési igényvel kapcsolatban pedig azt hangoztatta, hogy a városi ügyész által történt bejelentés illetéktelenül történt, mert csak a polgármester utasítása alapján jelenthető be kártérítési igény. Ezért ennek elutasítását kérte. Fenesan főügyész emelkedett azután szólásra és közölte, hogy

ő teszi meg a kártérítési igény bejelentését a város érdekében,

azután jogi érvekkel alátámasztott beszédében utalt arra, hogy Knöbl a város megbízásából hivatali hatáskörében a város vagyonát kezelte, tehát véleménye szerint hivatalból is vádat lehet ellene emelni. Oprea Gheorghe dr. városi ügyész a városi szabályzat egyik pontját ismertetve, amely szerint Knöbl, mint vezető tisztviselő működött.

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette döntését, amely szerint helyt adott Fenesan főügyész érveinek,

mindkét pergátó kifogást elutasította és megkezdte Knöbl kihallgatását.

Ujból Gritta Ovidiu rendőrkezes veszi át a temesvári rendőrség vezetését

A hivatalos lap tegnapi száma királyi rendeletet közölt és e szerint

hatályon kívül helyezik azt a törvényt, amely a megyei székhelyek rendőrségeinek vezetését a csendőrségre bízta.

A temesvári felsőbb rendőrhatalóságok hivatalos értesítést kaptak erről a rendelkezésről és nyomban megtették az ezel szükséges intézkedéseket is. Mateescu Matei csendőr ezredes, aki a mult nyáron vette át a temesvári rendőrség vezet-

ését és feladatának példás módon tett eleget, még tegnapi délután átadta hivatalát Popescu Simeon rendőrkezesnek titkárnak. Egyelőre Popescu titkár vezeti a rendőrséget. Ertesülésünk szerint

a rendőrkezes tura élére ismét Gritta Ovidiu rendőrkezes kerül.

aki az utóbbi időben betegszabadságon volt és aki éveken át mindenkor közmegelegedésre látta el nehéz feladatát a temesvári rendőrség élén.

A posta engedélyt adott egyes vállalatoknak postai küldemények szállítására

Sulyosan büntetik a titkos postai szolgálatot végzőket

Bucurestiből jelentik: Február 10-iki királyi rendelettel hagyták jóvá a posta és távirtda monopólium körébe tartozó vállalatok működési engedélyének ügyét. A rendelkezés értelmében a monopólium-joggal bíró vállalatok leveleket, levelezőlapokat, nyomtatványokat, üzleti papirokat, kis csomagokat, pénzesleveleket, pénzes csomagokat saját ügykörükben szállíthatnak magánosok részére, kivétel csak az újságok, folyóiratok és hasonlóké képeznek, amelyek kizárólag a posta útján lehet szállítani. Az illetékek megfizetésének biztosításaképpen a vállalatok készpénz-garanciát kell szolgáltatniuk és az engedélyeket a PTT igazgatóság adja ki. Azok, akik titkos postai szolgálatot végeznek, első esetben

10.000 leitől 30.000 lejig terjedő pénzbüntetést fizetnek,

viSSzaesés esetén pedig a pénzbüntetés egészen 60.000 lejig terjedhet. A rendelkezés felhívja a közönséget, hogy szállítmányait továbbítását ne bizza engedély nélküli vállalatokra, mert kiteszi magát annak, hogy szállítmányait elkobozzák.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

1939. március 3.

Szuez, ahogy igaz

★

A Szezei csatornán átmenő hajók a teher minden tonnájáért 5 frank 75 centimeot és minden utasért tíz frankot fizetnek — aranyban.

Az abesszin háború alatt az olaszok félmillió embert és tömérdek élelmiszert és hadianyagot szállítottak a csatornán át; ki sem tudnám számítani, hogy milyen óriási összeget fizettek ezért a Szuez Részvénytársaságnak, — aranyban.

Ezekkel a tényekkel szemben a Szuez Társaságnak harminckettő igazgatósági tagja van és ezek közül egy sem olasz.

Már most ezekből a tételekből levonhatjuk azt a következtetést, hogy sem a csatorna tarifája, sem általában a csatorna ügyeire az olaszoknak éppen úgy nincs semmi befolyásuk, mint például nekünk, akik évenként csak néhány hajót küldtünk a csatornába.

A mai világ gazdasági felfogásával merőben ellenkezik ez az állapot, mert ma már minden vállalat messzemenően előzékeny a kitűnő kuncsaftokkal szemben.

A Szezeen átmenő legtöbb hajó angol; a forgalomban az angolok után következnek az olaszok, ezek után a franciák és már a negyedik helyen vannak a németek.

Mussolini szóba hozta ezt az ügyet Chamberlain előtt és az angol miniszterelnök így felelt:

— A Szezei csatorna egy részvénytársaságé. Ennek a társaságnak a részvényeit jegyzik a londoni és párisi tőzsdén. Olaszországnak, mint mindenkinek, joga van Szezei-részvényeket vásárolni és a kellő számú részvény birtokában helyet követelni az igazgatóságban.

Szóval, az angol miniszterelnök az olasz igény bejelentésére tisztára üzleti választ adott, noha nagyon jól tudja, hogy ez a kérdés üzletileg meg nem oldható és maga a kérdés legalább is annyira politikai, mint üzleti jellegű.

Bármennyi pénzzel akarna is Mussolini a londoni és párisi tőzsdén Szezei-részvényeket vásárolni, semmi áron sem bírná összeszedni a részvények tizedrészét sem, mert a részvények nagy többsége egyáltalán nem kerülhet tőzsdéi forgalomba.

A Szezei csatornát az egyiptomi kormány építtette. Lesseps mérnökkel, aki valaha francia konzul volt Kairóban. A vállalkozásnak kezdetül fogva részvénytársasági formája volt és a legtöbb részvényt a franciák birtokában volt, de Egyiptom uralkodójának. Izmáinak is volt 176.602 darab részvénye. Mikor Izmaíl 1875-ben (hat évvel a csatorna megnyitása után) esőbe került, részvényeit eladta az angol kormánynak. Azóta a Szezei-részvények kilenczetdrédre a franciák és angolok birtokában van. Az összes részvények száma 800.000 és ebből ma 353.204 darab van Angliában.

A csatornaépítés nem eredeti ötlete volt Lessepsnek, akire igen élénken emlékezem, noha már ötvénnegy esztendője, hogy mint kis fiú, szülővárosomban kalauzolhattam őt. Mindig gyanakodtam, hogy legalább annyit néger vér van benne, mint az idősebb Dumasban. (A fiatalabb Dumasnak származását, bár „törvénytelen” apja vállalta, máig is kétségesnek tartom minden néger faji jellegének hiánya miatt).

Ez régen volt, de még régebben volt, több mint ezernyolcszáz évvel ezelőtt, hogy Traján császár rendbehozatta a Szezei csatornát, melyet még egy pár ezer évvel ezelőtt a fáraók építettek. . . Saját elméletem szerint az egyiptomi mérnöki tudomány nem tudta megakadályozni, hogy a csatorna homokos partjai beomoljanak, — valószínűleg akkoriban, amikor az egyiptomi zsidótörvény miatt Mózes népének el kellett menni Egyiptomból. Ahol azelőtt a Vörös tenger volt, illetve ennek folytatása, a csatorna, ott a zsidók a partok beomlása után „száraz lábba” átkelhettek.

Mikor az újkor küszöbén Vasco da Gama Afrika megkerülésével eljutott Indiába, az olaszok látták, hogy a tengeri kereskedelem át fog alakulni. A velenceiek ajánlatot tettek Egyiptomnak, hogy saját pénzüikön újra építik a Szezei csatornát, sőt ráadásul a Nilust összekötik a Vörös tengerrel, de ebből a tervből nem lett semmi.

I. Napoleon egyiptomi hadjárata is a csatorna ügyével volt kapcsolatos, de ő se tudott csinálni ebben az ügyben semmit, mert akkor még kis ember volt egy ilyen nagy feladathoz.

A világháború előtt a Szuez Részvénytársaság igazgatói közül 10 angol, 1 német, 2 egyiptomi, 19 pedig francia volt. Azóta az igazgatóság nemzeti összetételében csak annyi változás történt, hogy a német igazgatósági tag helyébe egy hollandit választottak.

A franciák feltétlenül ragaszkodnak a ti-

MA kezdjük

és egész március hónapban folytatjuk

Olcsó szövet árusításunkat

Eladásra kerülnek a legjobb minőségű női ruha-, komplé- és kabátszövetek

Férfi szövetek

Öltönyök és feltöltők részére, intézeti és egyenruha szövetek

A tűz és füst által megrongált áruk még megmaradt részénél további árleszállítás

Ing- és pijama-pouplinok, ruha és fehérmű selymek, vászon és damasztárak stb.

DORNHELM JENŐ r. t.

I. Bulv. I. G. Duca 3.

Szerdán délután összeült a pápaválasztó konklávé

Csütörtök délelőtt 10 órakor lesz az első szavazás. — A Vatikánban általános vélemény, hogy Pacelli bíboros kerül a pápai trónra

Rómából jelentik: Vatikányáros nagy izgalmal várja a pápaválasztás megkezdését. Szerdán délelőtt a Vatikán Szent Pál kápolnájában megkezdtek az ünnepélyes szentlélek misét, amely a konklávé kezdetét jelenti. A misén Monsignore Bacci brevét mondott a pápaválasztásról és felszólította a bíborosokat, hogy a legjobb belátásuk szerint adják le szavazatukat. A bíborosok kísérő személyzetükkel együtt délután vonultak be a konklávéba, ahol addig maradnak együtt, amíg az új pápát megválasztják. A kor délutáni órákban Pacelli kamerlengo-bíboros vezetésével szűkebb körű bíborosi bizottság járta be a konklávé területét és megállapította, hogy a végrehajtott intézkedések megfelelnek az előírásoknak. A kardinálisok délután 3 órakor gyülekeztek a Szent Pál kápolnában és innen vonultak be a Sixtusi kápolnába, ahol megtartották az első ájtatóságot és délután 6 órakor bezárták a konklávé helyiségeit a választások tartására. Ugy tudják, hogy

az első szavazás csütörtökön délelőtt 10 órakor lesz a Sixtusi kápolnában.

Fél 11 órakor száll fel az első füstjelzés, a máso-

dik szavazás délután 4 órakor lesz és a szavazások naponta kétszer megismétlődnek mindaddig, amíg az egyik bíboros a szavazatok kétharmad többségét megkapja.

POLITIKUS, VAGY HITÉLETI PÁPA... PACELLI A LEGESÉLYESEBB JELÖLT

Legfelsőbb vatikáni körök véleménye szerint az új pápát vasárnapig megválasztják. Pacelli bíboros megválasztása látszik a legvalószínűbbnek, — a hírek szerint 32, vagy 33 szavazatot biztosan

Pacellit jelöli Szent Péter trónusára.

E közül 22 különböző nemzetiségű és 10 olasz bíboros adja le a szavazatát a legesélyesebb pápa jelöltre. Független marad 9—10 szavazat, amely minden valószínűség szerint ugyancsak Pacellit jelöli a római katolikus egyház fejévé. A választás során összesen 62 szavazatot adnak le, tehát valószínűnek látszik, hogy 42 szavattal többséggel Pacelli bíborost választják pápává.

A bíborosok közül még a legesélyesebb jelöltek sorrendben: Marmaggi, Maglione, Tedeschini bíborosok.

A palesztinai zsidók nem engedik magukat kisebbséggé alacsonyítani

A palesztinai kerekasztal konferencia zsidó tagjai kiáltványt bocsátottak ki és ebben leszögezik, hogy az angol kormánnyal való együttműködés lehetetlenné válik, ha Palesztinából független államot akarnak létesíteni. A kiáltvány visszautasít minden olyan javaslatot, amely kisebbséggé akarja a zsidóságot alacsonyítani

zenkilenc igazgatósági tagsághoz, mert erre belpolitikai okból igen nagy szükségük van. Ugyanis a Szuez igazgatónak nem kell dolgoznia semmit és ezért a munkáért évenként és fejenként négyszázezer frankot kapnak.

Mit csinálnak egy köztársasági elnökkel, ha lejárt a szolgálati ideje? Miből éljen a volt államfő? Doumergue volt elnök ma igazgatósági tagja a Szuez Társaságnak. Weygand tábornok, a vezérkar volt főnöke és Durand-Viel, a tengerészeti vezérkar volt főnöke szintén tagja a Szuez igazgatóságának. Ha a franciák egy nagy

és felhívást intéz egyúttal az angol és amerikai néphez, valamint a Népszövetséghez, együttműködésüket kérve a zsidó otthon megvalósításához. Végül fegyelmet kár a palesztinai zsidóságtól és elitől egyes felelőtlen személyek cselekedeteit.

emeberüknek csak erkölcsi elismerést akarnak adni, bevásárlják a Francia Akadémiába; de ha kenyeret is akarnak neki adni, bevásárlják a Szuez Társaságba.

A nemrészvényes kuncsaftok közt, a csatornában, legelső helyen állnak az olaszok és a németek, a részvényes angolok és franciák mellett. Talán fogadnák is rá, hogy az olaszok is, a németek is be fognak kerülni az igazgatóságba, még az idén, ha nem is fogadják meg Chamberlainnek azt a tanácsát, hogy vásároljanak részvényeket a londoni és párisi tőzsdén,

KÜLÖNVONAT BUDAPESTRE!

Utlevél nélkül 1939. március 9—15-ig! Csak fényképes személyazonossági igazolvánnyal, Részvételi díj 1490 lei. Saját érvényes utlevéllel 980 lei
Utolsó jelentkezés visszavonhatatlanul: MA, március 2.

WAGONS-LITS/COOK

menetjegyirodában, TEMESVAR, I. Bul. Regele Ferdinand. (Bánáti Bankegyesület-palota)
Telefon: 38—04.

Deibler mester különös és tragikomikus élményei

Epizódok a nemrég elhunyt francia hóhér életéből, aki 400 embert fosztott meg a fejétől

Párisból jelentik: A köztársaság kissé nehezen tér napirendre afölött, hogy Deibler Anatole nincs többé. Mikor ifjú bakó volt, élénk ellenszenv vette körül, aminek époló kevéssé volt értelme és magyarázata, mint a mély gyásznak, amellyel most elíratták. Három évtizeddel ezelőtt Dijonban, ahol a következő reggel egy anarchistát volt kivégezendő, Deibler befért a Városi Étterembe. A vendéglő, a melyet az értelmiségi osztály látogatott, zsúfolva volt. Alig foglalt azonban a Monsieur de Paris helyet, az emberek felpattantak székeikről, távolabb húzódtak a jövevénytől, sőt sokan elhagyták a restaurántot. Csekkamar úr képződött Deibler körül, aki e megalázottságában kétségbeesve nézett szét, majd felgrott helyéről:

— Eh bien, oui, c'est moi! Mais après tout que diable... il faut bien que tout le monde vive. Vivre et laisser vivre, je ne connais sue ça!

Hogyan is lehetne e szavaknak a zamatát, amely örökre népszerűvé tette Deibler, visszaadni?

„Mit akartok tőlem, hiszen mindenkinek élnie kell?”

— mondotta lényegében a fiatal hóhér. — Élni és élni hagyni, ez a jelszavam!

NEGYSZAZ NYAK

E pillanattól olybá tekintették, mint akit csak a balvégzet sodort a bakói pályára, egyébként nemes és humanus egyéniség. Ezt a hitet még az sem ingatta meg, hogy négyszáz nyakkal országos rekordot állított fel s mind szívesebben idézték vele kapcsolatban Byron sorait:

He was the mildest mannered man
That ever scuttled shiop or cut a throat.

Ami magyarul talán úgy hangozhatnék, hogy:
„Nem volt több ily szelid s áldott; Ki valaha nyakat vágott!”

Ezt a védelmet osztották a halálraítéltek is s mikor, ama végzetes hajnalonkint, Deibler megjelent a síralomházban s felajánlotta a hagyományos, utolsó pohárka rumot, oly hálásan néztek rá és oly ájtatosan vették át a kupicát tőle, mintha kegyelmet kaptak volna.

Csak ritkán esett meg, hogy egy-egy bucsuzó polgártárs megfedezkedett Deibler presztizséről és a mestert durva gyalázkodással illette. Így például fél évvel ezelőtt Moysse Frigyes, akit a Santé-fogház előtt, a Boulevard Arago-n végezték ki, végperceiben oly rutul káromolta a népszerű bakót, hogy a lelkes kénytelen volt figyelmeztetni, hallgasson és ne kövessen el több bűnt, hiszen néhány pillanat múlva az Urnak számot kell adnia összes vétkeiről.

— Fej nélkül számot adni? — üvöltötte vissza. — Ugyan, atyám, azt hiszi, hogy hasbeszélő vagyok?

S e negatív képességét mentem be is bizonyította, mert egy perc múlva, amikor koponyája aláhullott a „salátáskosár”-ba, felhagyott becsméréseivel és Deibler további inzultusok nélkül, sőt a rokonszenv morájától kísérve távozhatott

EGY CSODALATOS MENEKÜLÉS

Néha a csuda megmentett egy-egy embert Deibler kezei közül. Így például Charles Boyer-nek, aki nem a színész, hanem a rablógilkossal azonos, 1932 május 7-én, hajnali 4 órakor kellett volna a fejét elveszítenie. Előző nap, május 6-án délután azonban egy orosz kalandor mellbelölte volt Doumert, a köztársaság elnökét. Henriquet úr, a halálraítélte ügyvédje azonnal felkereste az államügyészt.

— Az alkotmány értelmében az elnök bármikor kegyelmet adhat, még a kivégzés pillanatában is! — mondotta. — Az elnök ellen merényletet követtek el s így képtelen a kegyelmi jog gyakorlására. A kivégzés nem történhetik meg...

— Igaza van, Maitre! — felelte engedékenyen az ügyész. — De viszont Doumer, noha elveszítette az eszméletét, lélegzik még. Aki él, az kegyelemképes. Ha az elnök hajnalig nem hal meg, védenéit lefejezzük!

Henriquet ügyvéd erre felhívta a Beaujon-körházat, ahol a köztársaság elnöke haldokolott. Él még! — hangzott a válasz, amelyet az ügyvéd, ám-bár kifogástalan citoyen, vigasztalannak tekintett, mivel a Président életével csak honpolgári, míg a rablógilkos fejével egzisztenciális kapcsolatai voltak. Öránként telefonált s a felelet mindig a sivár „Él még!” volt. Közben Deibler az udvaron felállította masináját, kipróbálta, majd felbresztette a halálraítélte s megkínálta a pohárka rummal, amit az szívesen fogadott. Félénnykor azután a menet megindult a guillotine felé. Ugyanekkor azonban, pontosan 3 óra 33 perckor, Doumer visszaadta lelkét az Urnak. Henriquet ügyvéd öröngve rohant le a telefonfülkéből a kivégzés színhelyére:

— Monsieur le Procureur, le Président est mort!

— Ugy, az elnök halott? Nos, akkor a gyilkos tovább élhet!

Ezzel Boyert a fejjavógó gép lépcsőiről visszavezették cellájába s máig is él, ólomot fejvéne egy cayenni bányá mélyében. Egyben, sok indoklottsággal, szidalmazza ügyvédjét, aki elragadta Deibler örök enyhet nyújtó markából, hogy ehelyett napjai fogytáig sötét tárnak mélyén robotoljon. Ó, rut

véletlen, amely a prókátort hirnevessé, a rablógilkost szerencsétlenül tette!

AKI NEM TÜR KEGYELMET

Minden francia realista s így, szemben a középeurópai gyakorlattal, inkább veszteti el fejét, semmint a távol gyarmatokon, dögletes aknák ólomgözeiben szenvedjen évtizedekig. Deiblernek azon a napon, amikor hirtelen meghalt, egy Pilorge nevű banditát kellett volna lefejeznie. A tradíció szerint a halálraítéltek, a kivégzés elhalasztódásával kapcsolatban, kegyelemre lehetett volna igénye. De nem, Pilorge nem kért belőle! Sőt levelet írt Lebrun-nek, az államfőnek, hogy: „... amennyiben Ön mégis megkegyelmezne, akkor a börtönben megölöm egyik társamat, hogy így azután feltétlenül kivégezzenek!” Erre haladéktalanul leütötték a fejét, amit a bandita élénken helyeselt, csupán azt óhajtvá, hogy a rum helyett egy pohár cukros tejjel tiszteljék meg a gyász hajnalán.

Két évvel ezelőtt, 1937 júliusában egy Rachel Renard nevű gyermeklányt megfojtott valaki a Vimy melletti mezőn. A csendőrség hamarosan rajtaütött Hervault kerékpáros füllajtáron, aki mindent beismert, mire halálra ítélték. Mielőtt azonban kivégezték volna, jelentkeztek a gazdái s előadták, hogy a legény nem lehet bűnös, hiszen a gyilkosság időpontja előtt 70 perccel még otthon volt, már pedig a léánykát 47 kilométernyi távolságban ölték meg. Nincsen olyan biciklista, aki ezt az utvonalat így hamar végigkarikázza.

Vajjon tényleg nincs-e? A bíróság úgy harározott, hogy Roger Lapebiével, Franciaország kerékpáros bajnokával befuttatja a távot. A champion gépére ült s megkezdődött a korszak legpokolibb versenyé. A díj: egy koponya. Ha az atléta 70 perc alatt célhoz ér, ez a fej a halálé. Ha nem, egy élet megmaradt.

A halál vesztett. Lapebiének 34 percere volt szükségé.

Ebből azonban nem lehet semmi jóra sem következtetni. Mert a csontos ur, aki oly korlátlan mestere szabadunknak, egy-egy tétet, tréfából vagy véletlenből, elveszíthet. Általában azonban 6 győz, még ha páncélos autón vagy 5000 órákilométeres repülőn menik is előle áldozata.

Optimizmusra tehát nincs ok, amint erről Európa — úgy tetszik — egyhamar meg is győződhetik majd.

Napvilágra kerül az elsüllyedt aranyhajó bűnös titka

Londonból jelentik: Melbourne kikötőjéből kifutott egy különleges konstrukciójú hajó, hogy az Auckland szigetcsoporthoz egyik kis szigetcskéjén megpróbálja kiemelni a General Grant 12.000 tonnás vitorlás, amely 1866-ban süllyed el Ausztráliában azt hiszik, hogy a hatvanas évek legnagyobb hajózási bűntényét

fogják felfedezni a mentőgözös buvárijai, mert a General Grant rendkívül titokzatos körülmények között süllyedt el, sok milliós aranykincessel a fedélzetén.

A kincses hajók végtelen sora, úgy látszik nem akar kifogyni, annak ellenére, hogy a technika fejlődésével évről-évre egyre több kincseshajó találnak. Ezzel lépést tart azonban az is, hogy a régi feljegyzések alaposabb áttanulmányozása újabb és újabb kincseshajókra irányítja a figyelmet. Néhány sikeres kincskeresés eredményeképpen akadnak tőkésék is, akik ezeket a kockázatos vállalkozásokat finanszírozzák.

A General Grant 1866 május 4-én futott ki Melbourne kikötőjéből London felé. Fedélzetén 34 utas volt és megfelelő számú személyzet. Kilenccel nappal később, május 13-án a kapitány egyszerre csak rájött, hogy hajója az Auckland-csoport két szigete között halad, tehát

több mint 300 kilométerrel eltért a kitűzött utiránytól.

Ez a körülmény már magában véve is rendkívül feltűnő volt és a kapitány már akkor bűnös játékra gondolt.

Nem sokkal később szörnyű vihar tört ki. Az árbócokat ledöntötte a szélvihar, eltört a kormánylapát is és a General Grant csakhamar sziklák között találta magát. Kiderült, hogy a hajó, amelyet csonka kormánylapátjával csak nagynehezen lehetett irányítani, egy óriási sziklagrottóba került. Itt hánkolódott a nagy vitorlás, amikor a barlang falairól egyszerre csak hatalmas sziklák kezdtek a hajóra zuhogni.

A General Grant léket kapott és elsüllyedt. Valamennyi mentőcsónak elsüllyedt, kivéve egyet, amelyben 15 utasnak sikerült megmenekülnie. A legénység már előzőleg a vízbe vetette

magát, vagy pedig csónakba szállt és ezekről többé semmi hír nem érkezett.

A hajótörés 15 menekültje az Adam-szigetere vezetett és másfél évig itt élték barlangokban és primitív kunyhókban. Táplálékuk halból, teknősbékből és néhány egyszerű növényből állt. A hajótörötték fölött a parancsnokságot Mr. Bridges vette át, aki

minden nap egy kis hajócskát csinált, amelynek belsejében jelentést helyezett el a General Grant hajótöréséről és arról is, hogy tizenötüknek sikerült az Adam-szigetre menekülniök.

Tízennyelv hónappal később egy angol hajónak, az Amhearst-nak a parancsnoka, Girroy kapitány kihalászott egy ilyen hajócskát és így megmentették az Adam-sziget hajótöröttjeit.

A különös hajótörés akiti több mint hetven évig porosodtak, míg most kincskutatók kiásták a történetet és egyszerre felbreszt az érdeklődés a General Grant iránt. Rendkívül különösnek tűnt fel már az is, hogy a hatalmas vitorlás 300 kilométerrel eltért utirányától s nagyon különös volt, hogy azután éppen egy sziklabarlangba került.

Még különösebbé tette a történetet az, hogy a barlang tetejéről sziklák kezdtek zuhogni a hajóra, amikor erre igazán semmi magyarázatot sem lehetett találni. A személyzet szerepe is érthetetlen volt, mert általában nem szokott előfordulni, hogy a matrózok mit sem törődnek az utasokkal, hanem már jóelőre csónakba szállanak és nyomtalanul eltűnnek.

A régi aktákból kitűnik, hogy General Grant fedélzetén számos aranyasó utazott, akik az ausztráliai aranyláz napjaiban óriási vagyonra tettek szert.

Több millió értékű szinaranyat

vittek magukkal az aranyasók a General Grant fedélzetén és ez nyomtalanul eltűnt. Miután a General Grant matrózairól azóta sem hallott senki semmit: nyilvánvaló, hogy ők is elpusztultak, így tehát az aranykincsek ma is az elsüllyedt vitorlás belsejében kell lennie.

Ezt az aranykincset akarják most kiemelni azok a vakmerő kincskereskedők, akik Melbourneból útra keltek az Auckland-szigetek felé.

PHILIPS
RADIO

ÖRÖMET
ÉS ZENÉT
HOZ
MINDEN
OTTHONBA

TIPUS 115
HÁLÓZATI
KAPCSOLÁSSAL
419 LEI HAVONTA

PHILIPS
Felszerelve
a híres vörös PHILIPS
MINIWATT lámpákkal

TIPUS 471
SZUPER, HÁLÓZATI
KAPCSOLÁSSAL
900 LEI HAVONTA

Kizárólagos eladási hely:

Philips rádió-szalón

Temesvár, IV., Bul. Carol 14. Telefon: 30-20.

Mire költi Anglia fegyverkezési milliárdjait

Erődök és flottabázisok sorozata épül a Csendes-óceánon

Londonból jelentik: Chamberlain angol miniszterelnök ismét fontos és feltűnő bejelentéseket tett Nagybritannia sokmilliárdos, minden eddigi elképzelést felülmúló fegyverkezési programjáról.

A nagy munka öt világrészre terjed ki s részletei ezernyi problémát ölelnek fel. Ezek között rendkívüli fontosságu az az intézkedés-sorozat, amely a Csendes óceáni angol területek és utvonalak biztosítására szolgál.

A brit birodalom teljes csendben hozzáállott ahhoz, hogy a Csendes óceánon újabb légi- és flotta-támaszpontokat építsen s kulcspontra Távol-Keleten továbbra is Szingapur lesz, amelynek védelmi berendezésével a legközelebbi hónapokban készülnek el teljesen. Szingapur nagyszabású flotta-támaszponttá való kiépítése azonban csak egy része annak a mindent felölelő hatalmas tervnek, amely a brit érdekek távol-keleti védelmére készült.

A BRIT HÁROMSZÖG

Most került csak nyilvánosságra például, hogy

Penang szigetén még az idén erős helyőrséget állítanak fel.

Már javában épülnek a kaszárnyák és parti erődmenyek, amelyek közép- és nagykaliberű nehéz partvédő ágyúkkal lesznek felszerelve. Nem feledkeztek meg arról sem, hogy a legmodernebb légvédelmi berendezésekkel is ellássák ezt az új támaszpontot.

Penang szigetének stratégiai jelentősége abban rejlik, hogy míg Szingapur a Malacca-szoros déli bejáratát védi, addig Penang ugyanezt a feladatot északon látja el.

Ugyancsak Szingapur védelmi rendszeréhez tartozik Ceylon szigetén Trincomalee, amelyet

most építenek ki légi- és flotta-támaszponttá. Trincomaleenak az indiai óceánon döntő szerepe van és így ezt tették meg az angolok annak

a híres brit védelmi háromszögnek

a legnyugatibb pontjává, melynek keleti csúcsa Szingapur és Penang, déli csúcsa pedig az ausztráliai Port Darwin.

VI. György király koronázási ünnepségei alatt Londonban tartott birodalmi konferencia,

Ausztrália, a légi arzenál

Ugyancsak az 1937-ben tartott londoni birodalmi konferencián határozták el azt is, hogy Ausztrália a lehető leggyorsabban önálló repülőgépgyárakat épít, hogy ezek lássák el nemcsak Ausztrália, hanem Újzéländ, a Maláj félsziget, sőt esetleg India és Ceylon minden repülőgép szükségletét is. Azzal, hogy Ausztrália lesz a Távol Kelet légi arzenálja, egyrészt tehermentesítik az angol repülőgépgyárakat, másrészt háború esetén Ausztráliából könnyebben lehet szállítani a repülőgépeket a keleti dominiumokba. Ma, amikor Anglia közlekedési útjait oly sok helyen fenyegeti veszedelem, ez igen fontos momentum.

Ausztrália elhatározta, hogy maga is hozzáállt légi támaszpontok építéséhez és elsősorban Ujguinea szigetén Port Moresby kikötőjét építi légi támaszponttá. Ezzel szorosan együtt dolgozik majd az ausztráliai partokon, Townsville kikötőjében, épített új ausztráliai légi támaszpont. A harmadik légbázis, amely ezekkel szorosan együttműködik:

az angolok most épülő új légi támaszpontja Borneo szigetén.

1937-ben, megállapodott abban, hogy az ausztráliai kormány Port Darwint hatalmasan kiépíti.

Idáig is voltak ugyan eredmények, ezek azonban az idők folyamán elavultak. Most az eredményeket teljesen modernizálják, nagyszabású helyőrséget küldenek a kikötőbe, azonkívül légi- és flotta-támaszponttá építik ki. A légi kikötő, amely egyformán alkalmas lesz szárazföldi s vízirepülőgépek leszállására és elhelyezésére, még az idén teljesen elkészül.

Anglia ígéretet tett az ausztráliai kormánynak arra, hogy szükség esetén angol csatahajóflottát küld Ausztrália védelmére. A canberrai kormány éppen ezért elhatározta, hogy ő maga nem kezd csatahajók építéséhez, hanem ehelyett

óriási dokkokat épített az angol csatahajók számára.

Ausztrália légi felfegyverzésének megbeszélésére Londonból az angol légiflotta szakértőinek bizottsága repülőgépen Ausztráliába utazott.

Port Moresby és a Fidisi szigetek között igen szoros lesz a kapcsolat, miután a csendesóceáni angol légihaderők főparancsnoksága alkalmasint a Fidisi szigeteken fog székelni.

A PAPUA-SZIGETEK SZEREPE

Az Ujguinea — vagy más néven Papua — szigetén épülő ausztráliai légi támaszpont kiépítésében nagy szerepe volt annak is, hogy Japán régebben igen értékes koncessziókhöz jutott Holland-Ujguineában. Ausztráliában attól tartanak, hogy Japán e koncessziók birtokában titkos támaszpontokat építhet ki ott. Éppen ezért Port Moresbyt már a legközelebbi jövőben flotta-támaszponttá is kiépítik, hogy állandó kikötőül szolgáljon az ausztráliai flotta torpedórombolóinak és cirkálóinak.

A canberrai kormány jobban szeretett volna egy hajdani német gyarmatot, a Kaiser Wilhelmshandot kiépíteni, de ez mandátumos terület, így a békeszerződések értelmében semmiféle erődítményt nem szabad rajta emelni. Ehelyett esett azután a választás Pápuára, amely a Brit-birodalomhoz tartozik, tehát szabadon rendelkezhetnek vele.

Történelmi könyv a kovácsokról és a patkóról

*A hunoknak és a magyaroknak köszönhetik Európa nemzetei
a szöges lópatkót*

Különös témáról írt vaskos könyvet egy német báró; Freiherr von Frohnav Maltegg. A különös téma benne van a könyv címében: „Hufeisen und Hufschmiede”. A könyv tehát a patkóról és a patkoló-kovácsokról szól.

Az első pillanatra csodabogárnak látszik a nem mindennapi címmel és tárggyal ékes mű, de mégis érdemes lapozgatni benne, mert miniket, magyar olvasókat, igen közelről érdekel az előkelő szerzőnek az a megállapítása, hogy a lópatkó „felfedezői” az ókor híres lovasszépei: a hunok és a magyarok. Frohnav Maltegg báró történeti kutatásai szerint ezek a népek használták először a mai szöges patkó ösét s nekik köszönhető, hogy azt Európa többi lovás nemzetei is megismerték.

A „LŐCIPŐ”

A szerző gondosan megerdíti valamennyi történeti feltevését, amely a lópatkó eredetére vonatkozik. Amint a munkában olvassuk: a ló legrégibb jőő óta hűségese segítőtársa az embernek és még a mai gép- és motorkorszak sem tudta hasznos közreműködését kikapcsolni a mindennapi életből. Ma ugyanúgy, mint a messze múltban, a jó ló legfontosabb szerszáma a jó patkó. Ezt már Xenophon is tudta.

A régi görögök és rómaiak sokat foglalkoztak a problémával: milyen patkóval kellene ellátni a lovakat, hogy ez a teherbíró képességüket, használhatóságukat fokozza.

Az ókorban a vaspatkót úgynevezett „lócipő” helyettesítette, amely szalmából, rongyból, fából, vagy bőrből készült. Ezek a „szandálok” azonban nem voltak elég tartósak, nem is védtek, eléggé a patát megerdítették, a nagy római történetíró arról számol be egyik könyvében, hogy Nero császár ezüstpöt csinaltatott lovainak. (Patkóról ebben az időben még nem lehetett beszélni). És a császár feleségéről Poppeáról azt meséli Plinius, hogy málhahordó lovai számára aranycipőt kovácsoltatott. A patkó öseit „hiposzandálnak” nevezi a szerző.

HUN EREDET MELLETT BIZONYÍTANAK AZ ASATÁSOK LELETET.

Gondos történelmi kutatás alapján a lópatkó mai formájú őse legkorábban Kr. u. az V-ik században került Európába. Childericnek, a frank királyság megalapítójának sírjában patkószerszű vasmaradványokat találtak: ezeket azonban sajnos, annyira megerdette a rozsdá, hogy a sír kibontása után porrá máltak.

Díjon környékén, — ahol Julius Caesar döntő ütközetét vívta Alesia városért, — szintén találtak kezdetleges patkómaradványokat. Ebből a leleiből arra következtetnek, hogy a kelták a római hódítást megelőzően használták a patkót.

„A legmegbízhatóbb források szerint — olvasuk tovább — a mai formában ismert szöges patkót a hunok hozták magukkal Ázsiából. A hunok az V-ik században Dél-Németországon és Gallián át egészen a Loire-ig nyomultak előre. Késégtelen, hogy ez a híres lovas nemzetei honosította meg a patkót földrészünkön s minden korabeli patkóélet hun eredetre vezethető vissza”.

Igen érdekes, ami most következik a könyvben: „A patkó elterjedése, majd általános használata a hunok testvéreinek, a magyaroknak honfoglalásával esik egyidőre. Vitan felül a patkót a hunok és magyarok hozták be Ázsiából Európába. Kelet-Európa felől vonul a patkó nyugat felé: a IX. és X-ik században kezdik itt is, ott is használni s Hódító Vilmos 1066-ban megismerteti a patkót Angliával. Patkót ajándékozott Northampton városának azzal a kikötéssel, hogy ennek mintájára a város köteles patkókat szállítani hadseregének”.

EURÓPA ELSŐ „HADISZÁLLÍTÓI” — A KOVÁCSOK!

A patkókovácsolás rövidesen virágzó iparág lesz egész Európában. A mai hadseregszállítók ősei a kard- és patkókovácsok voltak: az egykori háborúk legfontosabb hadszintérmögötti tényezői.

Érdekes megemlíteni, hogy évszázadokon keresztül számtalan feltaláló szellemű kovács, sőt nem egy hadfi kísérletezett azzal: mi lehetne a vaspatkónál kényelmesebb, tartósabb viselet a lovak számára. A különböző kísérleteket egyáltalán nem, vagy csak átmenetileg koronázta siker — még máig sem fedezték fel a hunok és magyarok patkójánál célszerűbb „ló-lábbelit”.

Különösen a találékony németek fáradoztak sokat oleőbb és jobb patkóformák és patkóanyagok meghonosításán. Németországban ma is van forgalomban guttapercha, vulkanizált gumi, cipőtalp, sőt keménypapír-patkó. Egyik sem elég oleó és tartós azonban ahhoz, hogy megdöntse a jó öreg „magyar patkó” egyeduralmát. Egy bajor kovács — pedig bizonyára soha nem olvasta Suetoniust, vagy Plinius — az elmúlt században felfedezte a „lócipőt”! patkónak azt a kezdetleges ösét, amit Nero és Poppea lovai viseltek. Németországban csupán az utolsó húsz évben száznál több új patkószabádmalt jelentettek be. S ezek közül mindössze tíznek a gyártását

kezdtek meg, de úgyszólván minden siker nélkül.

Mert a patkó ma már csak itt-ott, elvétve kéziipar. Nyugat-Európa mai patkószükségletét nagy gyárak látják el. Európa utolsó regényes kovácsa a gretna-greeni volt... ez sem patkókat kovácsolt, hanem — házasságokat.

KILENCVENÉVES A SPIRITIZMUS CSENDEN JUBILÁLNAK A „SZELLEMLILÁG” HIVEI

A spiritizmus az idén érkezett el létezése kilencvenedik évéhez. A többféle irányban elágazó pszichikai kutató mozgalom, mint világszerte, ugy nálunk is rengeteg naiv, babonás hiedelemmel keveredett össze. A spiritiszták azonban nem jubilálnak. Legalább hivatalosan nem. Ugy látszik, tulságosan szétaprozódott a mozgalmuk. Egyes spiritiszták azonban számontartják az évfordulót és munkatársunk előtt is felelevenítették a „szellemvilág” jelentkezésének első leendőjét.

Ezelőtt kilencven évvel — hangzik a spiritiszta hagyomány — az északamerikai Hydesville városkában a Fox-család két kislánya a fagerendákból épült házuk sarkából különös kopogásokat hallott. Eleinte megrémültek, később felszólították a kopogó hangok ismeretlen okozóját:

— Ha szellem vagy, kopogj hármat, ha nem, csak egyet.

Három kopogás hallatszott. Napokig eltréfáltak így a „szellemmel”, még a szomszédságban is elterjedt a dolog híre. Foxék helyzete a babonás környéken rövidesen tarthatatlanná vált, de bárhova költöztek, a két Fox-lány közelében úgyszólván elmaradhatatlan volt a kitartó „szellem”. Végre egyik ismerősük, egy Isaac nevű ember, kitalálta, hogyan kellene rendszeresen érintkezni az ismeretlen kopogóval. Az abécé egyes betűit számokkal jelölte meg és felszólította a jelenséget, hogy a számolásnak megfelelően kopogjon.

A szellem valósággal tombolt az új felfedezés öröme

és szinte ontotta magából a koppanásokat, amelyekből most már ki tudták olvasni üzenetét.

A Fox lányok felfedezése a spiritizmus születése volt. Az ő jelentkezésüktől számítják a „tudományos spiritizmus” megalapítását, bár vannak, akik azt állítják, hogy már Vergilius és Dante is spiritiszta volt (különben „nem tudtak” volna az alvilágról olyan megkapó képeket festeni).

A két lánnyal egyébként sok bonyodalom támadt még. „Szellemlük” egy alkalommal kikapogta, hogy ő egy Rosma nevű házaló szelleme, akit meggyilkoltak és még Foxék első lakása pincéjében ástak el. A lányok közlése alapján elfogtak egy kovácslegényt, az azonban váltig tagadott, úgyhogy végül is kénytelenek voltak szabadon bocsátani. A Fox-lányok az első „sikerek” után, ahogy a spiritiszták mondják: „elzülültek”. Egyikük iszákos lett, a másik megtagadta a kopogó szellemet és felolvasássorozatot tartott, amelyen bevallotta, hogy a kopogó hangokat ő adta cipőjével. Aztán „ismét megtért” és egy másik előadásorozaton megint csak a „szellemnek” tulajdonította a hangjelenségeket.

A spiritizmus ettől az időtől kezdve állandóan terjedt, rövidesen eljutott Európába. Érdekes könyvet írt magyar nyelven a spiritizmusról Chengeri Pap László nyugalmazott budapesti városi fővegyész, aki spiritiszta-muzeumot is rendezett be a rajzoló médiumok képeiből, az úgynevezett apörtjelenségek alkalmával előkerülő tárgyakból, sőt muzeumban fényképek is szerepelnek, amelyek „materializált” testetöltött) szellemek fényképei volnának.

Az egyház álláspontja a spiritizmus kérdésében az, hogy elismeri ugyan az egyes spiritiszta jelenségeket, de velük szemben — érthetően, hiszen a spiritiszták szerint is rengeteg család és visszaélés történt — a legnagyobb óvatosságra int és külön engedéllyel csak azoknak engedi meg a spiritiszta összejövetelen való részvételt tudományos, illetve kísérleti célból, akikről bizonyos, hogy szellemileg eléggé felkészültek arra, hogy nem válnak az egyelőre ismeretlen erőik játékaivá.

A spiritiszták csendben, a maguk körében működnek.

— Mi nem hívunk senkit magunk közé, eszünk ágába sincs jubilálni, nem akarjuk ünnepekkel zavarni a hatóságokat, amelyek legtöbb helyen amugysem nézik jószemmel működésünket, — mondotta az egyik itteni hívó.

Minden este

fél 8 órakor március 5-ig
Török László beszél a józsef-
városi p. ebánia templomban

Modern életproblémák

cimen

Ujabb németellenes tüntetés Varsóban

Hivatalos jelentést adtak ki Ciano olasz külügyminiszter lengyelországi látogatásáról

Varsóból jelentik: A lengyel fővárosban megismétlődtek a német ellenes tüntetések. Ez alkalommal a diák csoportok mellett polgári foglalkozásúak is tüntettek és a felvonulásban mintegy 15 ezer ember vett részt. A lengyel diákok tömeg gyűlést tartottak, amelyen felolvasták a danzigi lengyel főiskolai hallgatók táviratát. A távirat közli, hogy

a német diákok bezárva tartják őket a lahn-furi diák otthonban

és nem engedik meg, hogy azt elhagyják. A tüntetésekre való tekintettel az egyetem épületét erős csendőrkordon veszi körül, hogy megakadályozzák a diákság részvételét a tüntetéseken. Varsóban széleskörű óvintézkedéseket fogantatosítottak.

A kormányépületeket és a német nagykövetséget erős katonai osztagok őrzik.

A felsőszélezi Korzowban a lengyel tüntetők megtámadták a német főiskola épületét és ablakait kövekkel bezúzták.

Hivatalosan jelentik, hogy február 27-én és 28-án a danzigi lengyel főmegbízott válaszolt a danzigi szenátus elnökének átiratára és leszögezte a lengyel kormány magatartását a danzigi politéchnikán történt eseményekkel szemben. A lengyel kormány olyan intézkedéseket követel, amelyek a rend helyreállítására irányulnak. A lengyel főmegbízott ezenkívül kéri, hogy a danzigi lengyel diákság jogai kellő védelemben részesüljenek.

Ciano gróf olasz külügyminiszter felesége társaságában, Beck lengyel külügyminiszter kísérete mellett szerdán Krakóba érkezett, ahol nagy szimpátia-tüntetést rendeztek a vendégek tiszteletére. Ciano gróf és felesége megtekintették a régi lengyel királyok székházát. Ciano gróf pedig koszorút helyezett el Pilsudszky marsall sírjára. Délelben Beck külügyminiszter világsreggelit adott a Wawel-kastélyban a vendégek tiszteletére.

Ciano gróf olasz külügyminiszter lengyelországi látogatásának befejezése alkalmából ma a következő hivatalos közleményt adták ki:

„Ciano gróf olasz külügyminiszter lengyelországi látogatása folytán az eszmecserek abban a szívélyes légkörben folytak le, amelyet a két nemzet közötti barátságos kapcsolatok már régebben megteremtettek. Ez alkalommal újból megállapították, hogy Olaszország és Lengyelország politikájának főcélja a rend és az igazság biztosítása. Megegyezés történt abban

az irányban, hogy a két ország tovább fejleszti azt a baráti együttműködést, amely az Olaszország és Lengyelország közötti szellemi rokonságon alapul.”

A Le Journal, Ciano gróf varsói látogatásával kapcsolatban berlini tudósítója utján a következőket jelenti: A németellenes tüntetések kedden délelőtt kiújultak Varsóban annak a hír-

nek a hatása következtében, hogy Danzigban ismét erőszakoskodtak a lengyel diákokkal. Ez a varsói tüntetés rossz benyomást keltett Berlinben. Ehhez járul még az is, hogy német politikai körökben nincsenek megelégedve Ciano gróf lengyelországi utazásának eredményével. Hangsúlyozzák, hogy az olasz külügyminiszter a legnagyobb hűséggel dolgozott a német—olasz blokk érdekében, de azt nem tudta elérni, hogy Lengyelországot eltávolítsa francia szövetségeseitől

és arról sem kapott biztosítékot, hogy ha az olasz Földközi tengeri követelések következtében bonyodalmak keletkeznének és a tengely működésbe lépne, úgy Lengyelország semleges maradna. Az olasz offenzíva a francia—lengyel szövetség ellen minden vonalon csődöt mondott.

Bánffy Miklós gróf kihallgatáson jelent meg Calinescu helyettes miniszterelnöknél

BUCURESTIBŐL JELENTIK: Silviu Dragomir dr. kisebbségi kormánybiztos kihallgatáson fogadta gróf Bánffy Miklóst és dr. Szász Pált a magyar nemzeti népkisebbség vezetőit. Bánffy gróf ezenkívül kihallgatáson jelent meg Armand Calinescu belügyminiszternél. A délután folyamán gróf Bánffy Miklós és dr. Szász

Pál együttesen jelent meg Gafencu külügyminiszternél és Ralea munkaügyi miniszternél.

Hans Hedrich a német népkisebbség képviselője ugyancsak kihallgatáson jelent meg Calinescu Armand helyettes miniszterelnök, belügyminiszternél.

Heves harcok között folyik a Magyar zsidótörvény parlamenti tárgyalása

Budapestről jelentik: A magyar képviselőház mai ülésén Payer Károly szociáldemokrata szolt hozzá nagyobb részben a zsidó javaslatához. Súlyosan kifogásolta, hogy a javaslat

nagy számban tesz zsidókká olyanokat, akik maguk sem tudták, hogy zsidók

és ezzel a zsidók számát jelentősen emeltek és a kérdés megoldását megnehezítették. A javaslat felhozta, hogy nagyarányú zsidó bevándorlás van. Ezt határozottan cáfolja. Azt is kétségbe vonja, hogy nagyobb arányú lenne a bűnözés a zsidók között, mint más felekezetek között. A bűnözés látszólagos nagyobb arányát nem a faj, hanem a foglalkozás okozza. A zsidók nagy tömege olyan pályákon helyezkedett el, ahol természetesen nagyobb a bűnözési arány, amint hogy

az építéstudományokról is több kömüves esik le, mint szolgabíró.

A bajok oka gazdasági nehézségekben keresendő. Ez a gazdasági lehetőségek helyes elosztásának és nem nem a fajnak a kérdése. A zsidó kérdés tervezet szerinti megoldása súlyos gazdasági nehézségeket fog

eredményezni. Az úgynevezett órségváltás következtében olyanok kerülnek majd a zsidók helyére, akiknek nem lesz elegendő szakismeretük. Ez maga után fogja vonni a nagyobb munkáselbocsátásokat, a bérlészállításokat és a Bédoux-rendszert, valamint hasonló káros intézkedéseket.

Délben 12 órakor megszakították a javaslat tárgyalását és áttértek az interpellációra. Ezek között három interpelláció volt érdekes, amelyeket a szélső jobboldali képviselők terjesztettek elő.

Hann Arthur az igazságügyminiszterhez interpellált a jogbizonyosság megszűnése tárgyában és elmondotta, hogy kilépett a NEP-ből, a kormánypártból, hogy át lépjen a Hungaristákhoz, de kilépett volna akkor is, amikor határozott tudomást szerzett arról, hogy Imrédy Béla bevallotta 12 és fél százalékos, de tudottan 37 és fél százalékosan nem keresztény származású.

A volt miniszterelnök ugyanis apai ágon csak tényleg 12 és fél százalékos zsidó, de anyai ágon 25 százalékosan az.

És kilépett volna akkor is, amikor a kormány feloszlatta a Hungarista mozgalmat, mert ez a jogbizonyosság megszűnését jelentette. Erre nem volt szükség, mert a Hungarista mozgalom nem volt felforgató tendenciájú, az csak zsidómentes szociális Magyarországot követelt. Szerinte Szálasinak amnesztiát kellett volna adni a Felvidék visszacsatolása idején. Kétségtelen, hogy a Hungarista mozgalmat összefüggésbe hozták a Dohány ucai merénnyel. Lehet, hogy beférkőztek a párta olyanok, akik nem odaválók, de Kenyeres Kaufmann is be tudott jutni a nemzeti egység pártjába.

Egy hang: Még száron is volt nála Meccsér!

Hann Arthur ezután a szociáldemokratákat támadja.

Payer Károly közbeavatott: Maga lógos. Maga egy zsidó orvos segítségével bujt el háború alatt.

Hann erre kijelenti, hogy ez nem igaz, mert ő kétszer is önként jelentkezett a háborúban. Végül hangsúlyozza, hogy nem lehet kiólni a lelkekből a nemzeti szocializmust. Vagy akasztatni kell a kormányt, vagy meg kell valósítani a mozgalom programját.

Jugoszlávia és Görögország is elismerte Franco kormányát

A párisi spanyol nagykövetséget átadták a nemzetieknek. Franco Anglia és Franciaország felé tájékozik.

Párisból jelentik: Martinez Barrio a spanyol köztársasági kortez elnöke a Havas ügynökség tudósítója előtt a következő nyilatkozatot tette Azana lemondása után:

Megkaptam Azana üzenetét, amelyben a köztársasági elnökségről való lemondását közölte velem. Én azonnal értesítettem Negrínt és a köztársasági kormányt az államfő lemondásáról és kértem, hívja össze a kortez rendkívüli ülésre, hogy beikkelyzhessék lemondását. Az én megbízatásom ezzel befejeződött.

Kedden délután 6 órakor Quinones de Leon, a nemzeti spanyol bizottság vezetője birtokába vette Lose francia külügyminisztériumi protokollfőnöktől a spanyol nagykövetség épületét, a melyet a köztársasági nagykövetség személyezte délután folyamán kiürített és a francia külügyminisztériumnak adta át a kulcsokat.

Belgrádból jelentik: A minisztertanács határozata értelmében Jugoszlávia is elismerte de jure a Franco kormányt.

A görög kormány szerdán „de jure” is elismerte Franco tábornok spanyol kormányát.

A spanyol helyzettel kapcsolatosan az Oeuvre a következőket írja: A tengelyhez közel álló körök véleménye az, hogy a fengyel államai nagy erőfeszítéseket tesznek Franco tábornoknál, hogy előnyös helyzetüket megtarthassák. Az olaszok és a németek iránti ellenszenv azonban a nemzeti területeken is állandóan fokozódik. Befolyásos spanyol férfiak azt kívánják, hogy

Franciaország és Anglia felé tájékozdják Franco kormánya,

mert csak így lesznek képesek ellentálni a tengely államok erőszakos követeléseinek.

A Republice szerint kétségbeesett erőfeszítések történnek, hogy Spanyolországot a tengely érdekkörébe vonják. Bizonyos körökben arra számítanak, hogy

Mussolinin keserű csalódás fogja érni. Szeretnénk, ha ez bekövetkezne — írja a lap — de veszedelem volna abban a hiedelemben rengetőzni, hogy ez rövidesen megtörténik.

SCALA slágermozgó, ma csütörtöktől bemutatja!

Erich Maria Remarque

HÁROM BAJTÁRS

világfilmjét

Minden nő filmje...! mert egy csodálatos asszony történetét tárja elénk, aki egy kis boldogságot kész volt megadni a legnagyobb árat! Ez a film „Amerika 1-ső számú filmje”... Mindenki filmje! egy nemzedék filmje!..., amely a világháború tüzkeresztjén átvégződve a békében is kitart! Főszerepben: Robert Taylor, Margaret Sullavan, Robert Young.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

BELFÖLDÖN

Magasosonként egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hitler diktátora

Ugyszólván elválaszthatatlan a Führer személyétől egy kicsi, kövérkés, vidámarcú ember. Allandóan a legszűkebb környezetében tartózkodik, elkíséri Münchenből Berchtesgadenbe, Berchtesgadenből Berlinbe, Berlinből Rómába, vasuton, gépkocsin, repülőgépen, mindenütt ott van a nyomában, mint az árnyék. Muszolini is meghitt fogadta üdvözlését a legutóbb Rómában és barátságosan érdeklődött: — Hogy van kedves Kannenberg ur? De bemutatották őt Chamberlain, Daladier, Horthy-nak is, mert ő Hitler szakácsa. Maga a Führer is, ha jókedvű, így tréfálkozik meghitt társaságban: — Kannenberg az én diktátorom. És ez valóban így is van, mert ő rendelkezik korlátlanul Hitler étrendjével illetőleg. Ha után vannak és megérkeznek egy városba, úgy Kannenberg azonnal felkeresi a legjobb élelmiszerüzleteket és különösképpen gyümölcs után szimatol, mert ez képezi gazdájának legfontosabb táplálékát. Hitler ugyanis mint ismeretes, szigorú vegetáriánus, sem hussal, sem itallal nem él. Kannenberg különben régi politikai elvtársa is Hitlernek. Mikor az 1929 november 9-i államcsíj alkalmával Hitler menekülni kényszerült, Kannenberg rejtette el házában és kitűnően ellátta, nem törődve azzal, hogy saját személyében is a bebörtönözés veszélyének teszi ki magát. Hitler aztán, amikor uralomra került, szakácsának nevezte ki és azóta ő gondoskodik testi épüléséről. Kannenberg egyébként, úgy mondják, igen jószívű ember és így Hitler is a véleményére sokat ad. A nemzeti szocialista vezető körökben igen nagy tekintélynek örvend Kannenberg, aki Hitler kivételes bizalmát élvez.

— **IDŐJÁRÁS.** Felhősödés, a hőmérséklet némi csökkenése és helyenkint lecsapódások várhatók.

— **A KIRÁLYI UDVARNAGYI HIVATAL KÖZLEMÉNYE:** Hivatalosan közlik: Február 27-én, az alkotmány életbeléptetésének egy éves fordulóján déli 12 órakor felvonultak Öfelsége a király előtt a Legfelsőbb Nemzeti Tanács és a Nemzeti Gárda tagjai. Fél 1 órakor Öfelsége a trónteremben fogadta a Legfelsőbb Nemzeti Tanács tagjait. Fél 2 órakor a trónteremben lezajlott ünnepségen résztvevő előkelőségek villásreggelire voltak hivatalosak.

— **Sajtó-bizottság is elkíséri Gafencu külügyminisztert Varsóba.** Bucarestből jelentik: Gafencu külügyminiszter társaságában, aki — mint ismeretes — pénteken utazik Varsóba, sajtóbizottság is megy Lengyelországba, amelynek tagjai Dragu sajtóbizottsági igazgató, Solacolu, a Radar távirati iroda igazgatója, Mircea Grigorescu, a Timpul főszerkesztője, Vion, a Universul szerkesztője, Paleologu, a Románia szerkesztője, Alboteanu, a Capitala és Seara főszerkesztője, valamint Romulus Dianu, a Curentul szerkesztője.

— **A londoni román követség tagjait bemutatták György királynak.** Londonból jelentik: A Buckingham-palotában tegnap nagy ünnepség keretében mutatta be Tílea londoni román követ VI. György királynak követsége tagjait: Matila Ghicac, Radu Florescut, Dumitrescu parancsnok, katonai és hajózási attasé, Dimancescu sajtóattasé, Bianu kereskedelmi attasé, Iliescu helyettes katonai attasé, valamint Starcea és Vargala követségi titkárokat.

Március 2
Csütörtök
Simplicius,
Lujza, Edda, Teodot.

1817 március 2-án született Nagyszalontán Arany János, a legnagyobb magyar elbeszélő költő. Szülői szegény paraszt-emberek voltak, akik fiukat nagy gonddal nevelték és tanították. Arany János előbb jegyző lett szülővárosában, majd tanár Nagykőrösön. Már korán kezdett versegetni. Mikor aztán a Toldi című hősköltemény-nyel száz aranyat nyert, egyszerre országos híré lett. Később megírta Toldi Miklós szerelmét és életének végét is. Hosszabb hőskölteményeinek kívül szép balladákat és lírai verseket írt. Arany János Budapesten halt meg, ahol az Akadémia főtájkára volt.

1824 március 2-án született Smetana Frigyes cseh zeneszerző. Egyik mestere, akitől igen sokat tanult, a magyar Liszt Ferenc volt. Smetana több szimfónikus darabot és néhány operát szerzett. Legnevezetesebb operája Az eladott menyasszony.

— **A BOLGÁR KIRÁLY EGY NAPPAL MEGHOSSZABBITOTTA BELGRÁDI TARTÓZKODÁSÁT.** Belgrádból jelentik: Diplomáciai és politikai körökben nagy meglepetést keltett, hogy Boris bolgár király nem utazott el kedden este, amint azt tervezte, hanem a szerdai napot is Belgrádban töltötte. Minden jel arra mutat, hogy a bolgár király belgrádi tartózkodása során igen fontos kérdéseket tárgyaltak meg.

— **ELTAVOLÍTOTTAK MÁTYÁS KIRÁLY KOLOZSVARI SZÜLŐHÁZARÓL A MAGYAR SZÖVEGÜ EMLEKTÁBLÁT.** Kolozsvárról jelentik: jelentek Mátyás király szülőházánál és az azon levő Szerdán délelőtt a Szaniszló-gépgyár emberei magyar szövegű emléktáblát leszerelték. Az ügyvel kapcsolatban munkatársunk felkereste az üzemet, a mely azt a felvilágosítást adta, hogy a leszerelési munkálatot a polgármesteri hivatal ntasítására végezték el. Kolozsvár városának az a szándéka, hogy az emléktábla bronzanyagát román szövegű táblára önteti át.

— **AGY- ÉS SZIVÉRELMESESEDESBEN SZENVEDŐKNEK** reggel felkeléskor egy felpohár természetes „FERENC JÓZSEF” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű székürülést biztosít, azonkívül a gyomor és a belek működését előmozdítja és kielégítő emésztést hoz létre. Kérdezze meg orvosát.

— **KOMMUNISTA KÉPVISELŐ NEM LEHET A FRANCIA HADITANÁCS TAGJA.** Párisból jelentik: Francia politikai körökben tiltakozni akarnak az ellen, hogy Martens kommunista képviselő részt vegyen a francia képviselőház hadügyi bizottságának titkos ülésén. A francia jobboldaliak erőles fellépésének terve következtében a hadügyi bizottság ülését kedden el is kellett halasztani. A jobboldaliak elképzelhetetlennek tartják azt, hogy a kommunista képviselő, aki tagja a hadügyi bizottságnak, végighallgassa a francia hadititkokat, amikor néhány hónappal ezelőtt még ő vezette személyesen az egyik nemzetközi dandárt a spanyol köztársaságiak oldalán és akit felelőssé tesznek azért, hogy a területi püspökök s számos előkelőséget ő személyesen végeztetett ki katonáival.

(—) **ADOMÁNY.** N. N. olvasónk a volt tanítónő részére ötven lejt adományozott a Déli Hírlap kiadóhivatalában. A pénzr rendeltetési helyére juttatjuk.

Romániában átlag minden ember kétszer utazik évente és minden lakos 16 mázsa árut szállít

Bucurestiből jelentik: Az államvasutak statisztikai hivatalának érdekes jelentése készült el. Románia vasuti hálózatáról. Eszerint az erdélyi, bukovinai, besszarábiai vasutvonalak, amelyek az egyesülés előtt épültek, nem jövedelmezőek minden tekintetben a CFR-re nézve. Erdélynek például főleg a nyugati határ mentén van igen sűrű hálózata. Ezek között számos zsúfolt, tehát rentabilis vonal volt, melyek a háború után deficitessé váltak. A régi királyság néhány forgalmas vonala vált az egyesülés után deficitessé, Erdély és Regát között pedig csak kevés összekötő vonal van.

Egy 1935-ben készült statisztika szerint a következő helyzet alakult ki:

1. 26 vonalon a bevételek meghaladták a kiadásokat.
  2. 19 vonal deficités, de könnyen rentabilissá tehető.
  3. 30 vonal csak komoly erőfeszítések árán válhatik rentabilissá.
  4. 88 vonal menthetetlennek látszik.
- 1935 óta néhány mellékvonalon autómoto-

— **Franciaország is kiutasított egy olasz újságíró.** Párisból jelentik: A vatikáni francia nagykövet felhívta a Szentszék figyelmét azokra az akadályokra, amelyek meggátolják az újságírói hivatás szabad üzését. A Le Jour és a Journal des Debats római tudósítóinak kiutasítása után a francia hatóságok elhatározták, hogy kiutasítják a Corriere della Sera Minelli nevű párisi tudósítóját. Minellinek a Corriera della Sera franciaországi tudósítójának kiutasításával kapcsolatban a lapok azt írják, hogy ez a kiutasítás csupán az első lépés. A Daily Telegraph párisi tudósítójának jelentése szerint a francia kormány valamennyi olasz újságíró kiutasítására készül, ha csak az olasz kormány nem változtatja meg magatartását és nem vonja vissza a kiutasításokat.

— **A NÉMET NEMZETI SZOCIALISTA PÁRT TAGJAI NEM VEHETNEK RÉSZT EGYHÁZI SZERTARTÁSON.** Londomból jelentik: A Morning-post jelentése szerint Hess Rudolf, Hitler helyettese megtiltotta a német nemzeti szocialista párt vezetőinek és tagjainak, hogy bármiféle egyházi szertartáson résztvegyenek. Az állami tanítóknak megtiltotta, hogy kántori teendőket lássanak el. A katonaság eskütételénél ezentúl lelkészek nem lehetnek jelen. A párt megbízottjai ezentúl figyelni fogják a vallásos körmeneteket és feljegyzik majd azokat a párt tagokat és állami tisztviselőket, akik ilyeneken részt vesznek.

Elénk vérkeringés felüldíti a szervezetet. A Diana sósorszeres bedörzsölés élénkíti a vérkeringést, felüldíti a testet.

(—) **ESTÉLY A TISZTI KASZINÓBAN.** A Tiszti Kaszinó vezetősége közli, hogy a nagyjórté váló tekintettel a március hónapra tervezett valamennyi rendezés elmarad. Szombaton, március 4-én, este tartják meg a kaszinó szeszonzóró estjét, amelyre az összes meghívottak részvételét kéri.

— **HÁROM MILLIÁRD DINÁRBA KERÜLNE A DUNA-EGEI-TENGERI CSATORNA.** Belgrádból jelentik: A sajtó újabbán sokat foglalkozik a Dunától az Egei-tengerig létesítendő csatorna tervével. A lapok szerint a tervet az összes érdekelte államok már komoly megfontolás tárgyává tették. Az újságok szerint tulajdonképpen két terv merült fel a csatorna megépítésére vonatkozóan. Az egyik terv szerint Szemendriánál indulna ki az új vizit a Dunából és a Morava, valamint a Vardar folyók felhasználásával Szalonikéig érné el az Egei tengert. A másik terv annyiban tér el az előzőtől, hogy a csatorna kiinduló pontjával a bolgár—jugoszláv határt választja és annak első szakaszánál a Timok folyót használná fel. A csatorna építési költségei 3 milliárd dinárt tennének ki.

Mozi

MŰSOR:

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 2.

- APOLLÓ: *Újvilág hajnalán* (angol film).
ATLANTIC: *A véres gyöngyök* (angol film), és *Kulcskiszasszony* (német film).
CAPITOL: *Négyen a becsületért* (angol film).
RIVOLI: *A volkameró* (német film).
SCALA: *Három bajtárs* (angol film).

rokat vezettek be, amelyek lényegesen megjavították a helyzetet. A helyzet mindenesetre kétnyes, mert a vasuti anyagnak csak egy részét tudja a CFR a rentabilitás követelményeinek megfelelően felhasználni. Ez az oka annak, hogy a vasut gyakran túlzott nivóra kénytelen emelni a tarifákat. Romániában, ahol a munka olcsóbb, a szállítási költségek aránytalan mértékben nehezdednek az árakra, csökkentik a különböző vállalatok rentabilitását anélkül, hogy lényegesen növelnék a vasut bevételeit.

A lakosság társadalmi struktúrája, sűrűsége és a román nemzetgazdaság struktúrája is akadályozza a vasut fejlődését. Németországban egy ember évenként átlag 26-szor utazik vonaton, Romániában kétszer. Németországban minden lakosra 7.60 tonna áru szállítást esik, Romániában csak 1.60 tonna. Igaz, hogy Németországban minden lakosra 1.04 kilométer vasut esik, Romániában pedig csak 0.60 kilométer, Németországnak a lakossága viszont kétszer olyan sűrű, mint Romániáé.

— Gróf Bánffy Miklós házasságot kötött Váradi Arankával. Budapestről jelentik: Kedden reggel Budapesten gróf Bánffy Miklós, a magyarországi állami színházak volt kormánybiztosa, volt magyar külügyminiszter és jelenleg a romániai Nemzeti Újjászületés Frontja igazgatóságának tagja, házasságot kötött Váradi Arankával, a magyar Nemzeti Színház állandó tagjával. A házasságkötésnél az anyakönyvvezető szerepét Szendy Károly budapesti főpolgármester töltötte be, míg az egyházi esketést Raffay Sándor evangélikus püspök végezte. A házaspár Berlinbe utazott nászutra.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Fulcan Dumitru, Schnur Károly, Cafeiuc Ioan, Tassinger Terézia, Veaminantu Gheorghe Ioan, Novac Iosif, Oschanitzky Richárd Waldemar.

— Nagy vihar a Fekete-tengeren. Constantinból jelentik: Az elmúlt éjszaka folyamán hatalmas vihar dühöngött a tengerparton, amely jelentős árokot okozott a kikötő közelében levő halászhajón. Több hajó az öbölből kénytelen volt védett helyre vonulni.

(—) Jólétközdő urak Electra-öltönyt viselnek. Az Electra-szövetek külföldi fonalból készülnek, minőségben felülmúlnak minden belföldi gyártmányt és egyenrangúak a legjobb angol szövetekkel. Egyedárusító Bánság területére Rabong & Schneider R. T. Temesvár.

— Szerelemi dráma. Iasiból jelentik: Megdöbönt a szerelemi dráma játszódott le az elmúlt este Iasiban. Todiran Constantin 22 éves fiatalember már régebben rá akarta venni Mihalescu nevű jóbarátja 20 éves feleségét, hogy hagyja el férjét és költözzék hozzá. A fiatalasszony erre nem volt hajlandó. Tegnap a késő esti órákban a fiatalember ismét felkereste barátja házáat és megismételte kérését. Amikor az asszony újból elutasító választ adott és felszólította, hogy többé ne zaklassa, Todiran tört rántott, amellyel Mihalescuné fejét keresztülhasította. A szerencsétlenül végű áldozatot haldoklóa kórházba szállították, míg a gyilkost letartóztatták. Kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy azért akarta megölni a fiatalasszonyt, mert nem tudta elviselni azt a gondolatot, hogy ez a szép nő a másé legyen.

— Őriási tüzvész Galatában. Galatából jelentik: Galati központjában az elmúlt éjszaka hatalmas tüzvész pusztított. A késő éjszakai órákban kigyulladt és teljesen leégett a „Nordtext” nevű szövet és férfidivat áruház. A tüzet néhány járőkelő vette észre, akik éjfél tájban arra lettek figyelmesek, hogy a Nordtext egyik kirakatában az árucikkégek lángborultak. Nyomban értesítették a tűzörséget és bár ezek néhány perc alatt a helyszínen voltak, a hatalmas tüzet áruraktárárt már nem lehetett megmenteni. A tüzoltók valóságos lángtengerrel találtak szembe magukat. A lezárt üzletbe csak úgy tudták bejutni, hogy a hatalmas üvegkirakatokat csakánnyal bezárták. Őriási víztömeget bocsájtottak a többi üzlethelyiségekre, ennek ellenére azonban a Nordtexten kívül a „Rúleta” nevű női divat-áruház is a lángok martalékává lett. Közben az épület lakói között nagy rémület keletkezett és ezek megkezdtek értékesebb holmijaik elszállítását. Végül is több órai megfeszített munka után a tüzvészedelmet elfojtották. A kár több millió lei. Valószínűnek tartják, hogy gyújtogatás történt és ezért most ebben az irányban folyik a nyomozás.

Egy milliárd értékű Temesvár város ingatlan vagyona

Temesvár város kataszteri kimutatása 1883-ban, tehát ötvenhat esztendő előtt készült. Ez a kataszteri kimutatás tünteti fel a város ingatlan vagyont, a különböző épületeket, kőbányákat és mezőket. Azóta a kataszter sok változáson ment keresztül. Egyes épületeket eladtak, másokat létesítettek, vagy vásárlás után szereztek. Ugyanilyen változáson ment keresztül az egyéb ingatlanok tömege is. Megállapították azt is, hogy az egyes ingatlanok területe sem fedt teljesen a régi kimutatásban szereplő számadatokat, mert hiszen csekélyebb-nagyobb eltolódások mindig történtek úgy az építkezésnél, mint pedig a teleknél és földknél is. Szükségessé vált már régen, hogy a város új katasztert készítsen. Az erre vonatkozó előmondatok már esztendőik óta folynak, most pedig egész mérnöki gárdával eszközölik majd a közel jövőben az új felméréseket, megállapítják az ingatlanok alapterületének nagyságát, egyttal pedig felbecsülik az összes ingatlanokat, azok mai értéke szerint. A város ingatlanainak egyetemes értéke körülbelül egymilliárd lei.

(—) Bogdan Anton dr. és felesége házassági évfordulója. Megírtuk, hogy Bogdan Anton dr. volt prefektus és felesége, született Stanciu Elena, most ülték meg házasságuk huszonötödik évfordulóját. A jubileumot csendben, szűk családi körben akarták megünnepelni, azonban mivel az a sajtó utján ismeretessé vált, barátai és ismerőseik házukat valóságos virágerdővé változtatták és úgy személyes, mint pedig írásbeli jókívánságaikkal elárasztották őket. Egész halom az érkezett üdvözlő levél és távirat mennyisége. Táviratokat küldtek többek között a balászfalvai és nagyszebeni metropoliták, a lugosi püspök, több volt miniszter, képviselő és szenátor is, sőt még Németországból is érkeztek köszöntő sürgönyök. Bogdan Anton dr. és felesége lapunk utján mondanak köszönetet mindazoknak, akik örömmünnepek alkalmával üdvözlésben részesítették őket.

— HÁZKUTATÁS BULGARIA VOLT MINISZTERELNÖKÉNÉL. Szófiából jelentik: A rendőrség tegnap este házkutatást tartott Ztankoff professzor, volt miniszterelnök lakásán, mert azzal vádolják, hogy törvénytelen politikát folytat.

— COCIASU MERNÖK VISSZATÉRT BUCURESTIBE 15 000 KILÓMÉTERES REPÜLŐÚTJÁRÓL. Bucurestiből jelentik: Ion Cociasu mérnök 15 ezer kilométeres repülés után, tegnap leszállt a balneasi repülőtérre. A mérnök elmondta, hogy minden incidens nélkül tette meg a nagy utat, bár az időjárás igen rossz volt. Cociasut Teodorescu tábornok, a légügyi és tengerészeti miniszter személyesen fogadta.

— Visszatérnek a golyák. Lengyelországból jelentik, hogy visszatértek messzi délről az első golyák. Ugyancsak Délnémetországban szintén megjelentek már a kedves, hosszalúbu madarak, hogy rakják már le fészkelőket a kemény tejéjén. Emberlelküket óta nem történt meg, hogy a golyák már február hónapban visszatérjenek. Korai érkezésük azonban annál is nagyobb öröm, mert megnyugodhatunk, hogy immár vége van a kemény, kegyetlen télnek. Nem kell már meglepetésektől tartanunk, mert a vándormadarak ösztönösen megérzik, hogy mikor térhetnek haza fagy és didegés veszedelme nélkül. Üdvözlőjük tehát a golyákat, a tavasz első hírnökeit és várjuk az aranynapsugaras tavaszt.

(—) IOANNES DE APSA KÖZJEGYZŐ AUTOBALESETE. Nagyváradon Ioannes de Apsa Victor dr. ismert temesvári közjegyzőt autóbaleset érte. A közjegyző felesége kíséretében Kolozsvárról autón igyekezett hazafelé, amikor Nagyváradon egy benzinkútnál közelbe értek. A sofőr gazdájának utasítására meg akart állni, hogy az üzemanyagot pótolja, azonban a gyors iramban levő kocsi olyan hirtelen fékezte le, hogy az felborult. A baleset következtében a közjegyző felesége az orrán súlyosan megsérült. Miután orvosi kezelésben részesült és sebeit bekötötték, az autó utasai folytatták útjukat Temesvár felé.

(—) A pékipárosok volt egyesülete beolvad a céhbe. A temesi királyi helytartóság területén működő élelmezési céhszoport vezetősége március hó hatodikán, hétfőn este hét órákor ülést tart, amely alkalommal a temesvári volt pékipáros egyesület teljes adminisztrációjával együtt beolvad az élelmezési céhbe.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJELEI SZOLGÁLTATA:

Csütörtökön, március 2-án a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben a Libertáti téren levő Jahner K. gyógyszerár.

A II. kerületben a 3. August úton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meiszner gyógyszerár.

A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár.

A IV. kerületben a Bratianu utcában levő Diana gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Uj-kisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

— Az angol hajóraj látogatása Korsica szigetén. Párisból jelentik: Az angol hajóraj több egysége március végén látogatást tesz Korsica szigetén.

(—) Halálozások. Meghaltak: Farkas Etelka született Czink hatvanhat éves, Lendl Elena Mária született Molitorisz ötvenkilenc éves, Pleskó Györgyike tizenkét éves, Csermik János nyolcvan éves cipész.

— Március 2-án éjjel temetik Lenin özvegyét. Moszkvából jelentik: Nadejda Krupskaja, Lenin özvegye holttestét elhamvasztják. A temetési szertartás március 2-án éjjel lesz a Kremlettől. A ravatal előtt óriási tömegek vonulnak el. Tegnap éjjel a díszőrséget Sztalin, Molotov, Kaganovics, Voroszilov, Kalinin és Andrejev alkották.

KÖNYVEK

— FUNCK-BRENTANO: A renaissance. A világhírű könyv magyar kiadása dr. Gáspár Endre kitűnő munkája. Funck-Brentano: A renaissance című mű 326 lap számos képpel, Athenaeum kiadásában, „Az Európai Kultura Története” sorozatban jelent meg. „Az Európai Kultura Története” sorozat köteteinek ára, szép kiállításban és vászonkötésben 198 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum újdonságok jegyzékét.

— CHARLES PLISNIER: Három házasság. Egy újabb Balzac — üdvözölte a világ sajtója Charles Plisnier-t, a belga ügyvédet, amikor a Goncourt-díj zsűrije Mariages című regényét ítélte méltónak a franciák híres irodalmi kiütetésére. Charles Plisnier nagy műve a legősintébb, legbátrabb könyv, melyet hosszú idő óta házasságról, férfi és nő problémáiról írtak. Aki ezt a könyvet elolvassa, örökre megjegyzi Charles Plisnier nevét, akinek írása új csúcspontja korunk regényirodalmának. A „Három házasság” francia eredetije több, mint 100 000 példányban kelt el, lefordították a nagy kultúrnyelvekre és ma már az egész világ beszédtemája. Irodalmi körök épp úgy, mint a társadalmiak, vitakoznak a „Három házasság” problémáin. Ünnepe az olvasmányok hétköznapjaiban. Charles Plisnier: Három házasság című hatalmas műve Bárd kiadás, szép kiállításban, 510 oldal, füzve 218 és kötve 251 lei minden könyvkereskedésben, #

— MOLNÁR FERENC: Őszi utazás. Molnár Ferencről nyugodtan elmondhatjuk, hogy világhírű író. Legújabb regénye az „Őszi utazás” a maga nemében páratlan alkotás. Az az izgalmas drámai feszültség, amely Molnár Ferenc színházi sikerét világhíressé tette, regényeiben is előtérbe lép. Molnár regényeit épen úgy lélegzet visszafojtva kell olvasnunk, mint ahogy színművei előlrol végig izgalomban és feszültségben tudják tartani a nézőteret. Szép kiadásban, egészvászonkötésben 178 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Kolozsvár. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

— ÖRÖK SZOLGASÁG. Sommerset Maugham a legnagyobb élő angol regényíró életének főműve az „Örök szolgaság” (Of Human Bondage). Nagyrészt önéletrajz Maughamnak ez a könyve, melyben döbbenetes hűséggel ábrázolja egy férfi fiatalágát, akit vértelen szenvedély kerít hatalmába. A nagy író ebben a művében olyan emberi mélységekbe hatol, ami reveláció azoknak is, akik sokszínű palatáját olyan írásaiból ismerik, mint az „Eszó”, „Az ördög sarkantyúja”, vagy a „Színház”. Egy angol kritikus az „Örök szolgaság”-ról írt tanulmányában így jelöli meg a mű helyét az irodalomtörténetben: „Az Örök szolgaság azon kevés könyvek egyike, mely még akkor is az irodalom folyamának felszínén fog lebegni, amidőn a jelenkor regényirodalmának legtöbb alkotását már régen betemette az iszap”. Sommerset Maugham: Örök szolgaság című hatalmas könyve 538 oldal Bárd kiadó szép kiadásában füzve 224, kötve 264 lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Kolozsvár. Kérje a Bárd kiadó teljes jegyzékét.

A kolozsvári Román Opera vendégjátéka

Csütörtökön este
Samsom és Delila
Saint-Saens operája

Pénteken este

Manon

Massenet operája

Szombaton este

Perasztbeccsület és Bajazzok

Mascagni és Leoncavallo operái.

Előadások kezdete este fél 9 órákor

130 tagu együttes. Saját kellék és diszlettár. — Jegyek 20-120 leies árákon a pénztárnál.

Vasárnap délután jegyek 15-60 lei.

Vasárnap délután fél 9 órákor ocsó helyárrakkal
Cigánybáró
Strauss János vigerája

Vasárnap este fél 9 órákor bucsuelőadás
M á r t h a
Fotow operája.

= KÖZGAZDASÁG =

Az Erdélyi Gazdasági Egylet vetőmag kiállítása

Bezárta kapuit az EGE kolozsvári vetőmag kiállítása, amely impozáns kereteivel a legnagyobb sikert könyvelhette el. Aki ezt a kiállítást tárgyilagossággal szemlélte végig, azt csak csodálkozással tölthette el az a tény, hogy az EGE tulajdonképp alig két esztendő alatt épített ki egy olyan organizációt, amely ilyen látható szép eredményt produkált. Még a legszigorúbb kritika is elismerheti, hogy ennyi gondnal és szakértelemmel megrendezett kiállítás beszédes bizonyítéka annak, hogy az erdélyi magyar gazdaközönség nemcsak ragaszkodással és nagybecsűléssel támogatja a Gazdasági Egyesület vezetését, de

egymással versenyezve veszi ki részét a vezetőség nehéz és önfeláldozó munkásságából.

A vetőmagkiállításon a kiállító mezőgazdák száma a százötvenet meghaladta, ezenkívül az egyes gazdakörök csoportosan és külön is ide szállították gazdáik legjobb produktumait. A kiállítás anyagának elrendezése tudományosan szakszerű volt és a kiállított grafikonok térképek és fényképek a legnagyobb gondnal lettek összeválogatva és csoportosítva. A magmesei-téssel elért sikerek szemléltető kiállítása állandóan nagy gazdaközönséget vonzott és Konopi Kálmán dr. odvosi évtizedes fáradozásának eredményeit, valamint a Purgly és Solymosy uradalmak grafikonjait, táblázatit és fényképeit, a kiállítás látogatói a legnagyobb érdeklődéssel szemléltek. A kiállítás bírálóbizottsága nem csekély feladattal állott szembe, amikor egy ilyen minőségre elsőrendű anyagot bíralt el.

A kiállított nemesített búzabúzából úgy minőség, mint a közlött mennyiség tekintetében elsőrendű anyagot mutattak be és a nemesített magvakkal elért eredmények kétségtelenül meggyőzőhették a gazdaközönséget, hogy

nem hoz áldozatot akkor, ha ilyen kipróbált búzabúzát vet el.

Meglepően szép tengeri-magvakat állított ki az erdélyi gazdaközönség. A legkülönbözőbb kukorica fajtákat mutattak be és különösen ki kell emelni az egyenletesen szép lófogú tengerit, valamint a bántuti és lófogú keresztezéseket. Ezekből a tengeri-magvakból bántusiak is vásárolták a kiállításon.

Igen szép bőtermő és nagyszemű zab, koránérő rozs, „Hanna” és toklás nélküli tavaszi árpa nyerte meg a gazdaközönség és bíráló bizottság tetszését.

Nagy sikerű volt a legkülönbözőbb burgonyafajtáknak, feketegyökér magvaknak, mák, torma, hagyma, káposzta, sárgarépa, lencse,

nemesített tökmagnak, továbbá a gyógynövényeknek, végül a konyhakerti és virágmagvaknak.

A bírálóbizottság a legnagyobb körültekintéssel és tárgyilagossággal 66 aranyérem, továbbá 24—24 ezüst és bronzéremmel jutalmazta a kiállítókat fáradságát.

A vetőmagkiállítás és ezzel kapcsolatos szakelőadások és gazdaggyűléseknek kétségtelenül átitott sikere a legnagyobb meglepéssel töltheti el azt a fáradozó vezetőket, amely az utolsó 1—2 esztendőben nehéz munkáját ebben az elismerésben kapta viszonzásul.

Az EGE fáradozó elnöke Szász Pál dr. és vezérkarának kiváló tagjai, Telegdy László központi felügyelő, továbbá Török Bálint dr. igazgató és munkatársai büszkék lehetnek arra az elismerésre, mely úgy a hatóságok, mint a gazdaközönség részéről őket méltán meg is illetti.

A kiállítás megnyitását akadályoztatása miatt meg nem jelent Tătăru Coriolan dr. királyi helytartó vasárnap délelőtt hosszabb időt töltött a kiállításon, a legnagyobb érdeklődéssel szemlélte végig a szebbnél szebb gazdasági termékeket és hallgatta meg a bucaresti ünnepeken résztvevő Szász elnök dr. helyettesének, Telegdy Lászlónak szakszerű magyarázatait.

Tătăru Coriolan dr. királyi helytartó nemcsak

a legmelegebb elismerését fejezte ki az erdélyi magyar gazdatársadalom szorgalmas munkájának eredménye felett,

de a kiállításon láthatta, hogy az ország újraépítési munkájában a magyar gazdatársadalom — vezetőinek önzetlen és lelkesítő példaadásával — a legnagyobb lelkesedéssel és intenzívítással vesz részt.

A Bántusból ugyszólván

teljesen hiányoztak

Temes és Torontálmezei gazdaközönségének nagyszerű produktumai csupán nagyecsanádi és szápárfalvai gazdakörök szerepeltek, előbbi zöldségmagvakkal, utóbbi pedig tarló répmaggal.

A Bántus magyar gazdaközönsége erősen reméli, hogy itteni szervezeten belül kisebb stagnációt rövidesen intenzív munka fogja követni. Erre nézve minden kilátás megvan és a bántusi magyar gazdaközönség számít itt is azoknak a lelkes vezetőknek közreműködésére, akik az erdélyi magyar mezőgazdaság fellendítésében rövid idő alatt nagyot és maradandót alkottak.

(k. a. o.)

Árfolyamok, gabonaárak

SZERDA, MÁRCIUS 1.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: (az első szám a vétel, a másik az eladást jelenti). Hollandiár 140.07—142.14, francia frank 3.59—3.80, lándi forint 76.18—77.28, belgas 23.67—24.01, angol font 66.45—67.89, olasz lira 7.172—7.172, szech korona 4.70—4.80, svájci frank 31.74—32.22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is benfigyelendő. Dinár 2.89—3.05, pengő 25 és 26.60—27, német márka 38—39, feár nélkül.

A bántusi gabonapiacra a buza irányzata csendes és a tengeri irányzata lángha. Megfelelő kereslet hiányában a piac üzletlenn. A piaci árak a következők: temesi buza 410, torontáli buza 420, tengeri 325, korpa 300, zab 430, takarmányárpa 330, lavaszi árpa 380, muharmag 330, napraforgómag 370, tökmag 710, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 740, nagyalmi liszt 760 lei százkilónként.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai szilárdabbak. Bucarestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: Palesztinai font, 30%-os szabadkvóta 1800—1840, angol font, 30%-os szabadkvóta 1780—1790, angol font 20%-os kvóta 1380—1420, angol font, 40%-os kvóta 1100—1120, holland forint, 30%-os szabadkvóta 202—204, dollár, 30%-os szabadkvóta 380—385, svájci frank, 30%-os kvóta 85—87, francia frank, 30%-os szabadkvóta 10.20, belgas (kliring) 62.20, belgas, 15%-os 63.80, svédkorona, 30%-os kvóta 94 lei.

Bucaresti, február 28. A pénzügyminiszter tegnap rendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyben

megállapította az importált és exportált árúk értékeinek kiszámításánál március hónapban alkalmazható új hivatalos devizárfolyamokat, melyek a következők: Aranyfont 1,122.77, dollár 230.71, svájci frank 44.52, francia frank 9.04, angol font (papír) 662.40—672.75, palesztinai font 663.09—673.44, egyiptomi font 679.75—690, dollár 141.38—143.45, holland forint 77.95—78.12, svájci frank 32.03—32.53, francia frank 3.56—3.77, török lira 82.00—83, olasz lira 7.172, márka 40.50—41.50, svéd korona 34.13—34.69, pengő 26.50—27, belgas 23.85—24.20, csehszékora 4.68—4.77, dinár 2.898—3.05, leva 1.60—1.68, drahma 0.99—1, zloty 22.23—23.75 lei. A fenti árfolyamok március 1-én léptek életbe és további intézkedésig érvényben marad.

== Intenzív külkereskedelem az USA és Japán között. A háború dacára Japán külkereskedelme kielégítő helyzetet mutat. A japán nyersselyem exportja 1938-ban 1436 bállal emelkedett az 1937-ben kivitt mennyiséggel szemben és a múlt évben 477.796 bálára emelkedett. A nyersselyem felvevői Amerika és Olaszország voltak, a németek a vételtől tartózkodtak, holott azelőtt a japán selyem felvevői voltak. Dacára a Japán és Amerika közötti kiélesedett politikai viszonyának a gazdasági kapcsolat mindkét államra nézve kedvező volt, mert az amerikai cégek bőséges gyapjumennyiséget helyeztek el Japánban, viszont a nyersselymet készürává dolgozták fel az amerikai iparban, amelynek e cikkben Japán évek óta legjobb szállítója.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-

ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

Fűrészaruk fix illetéke

A fakivitelnél fizetendő fix illetékek ügyében a pénzügyminiszter körrendeletet küldött a vámhivatalokhoz, amelyben a következőket tájékoztatja: 2 százalékos illeték szedendő a faladák után, amelyek a vámtarifa 653. szakaszában vannak felsorolva, 7 ezrelékes illeték jár: a ládarészek után, amelyek e célból fűrészeltek el és a vámtarifa 637., 638. és 650. szakaszaiban felsorolt faanyagból valók, továbbá ugyancsak 7 ezrelékes illeték fizetendő a gyantás celulozfa és a következő faminőségek exportjánál: 1. fűrészaruk: tölgy-, bükk-, fenyő (épületfa), fenyő (szélesdeszka), díofaárknak és minden fűrészelt épületfánál. 2. Bükk-, tölgy- és szurkos (gyantás) fából eredő gyalult fánál. 3. Faragott dongorfa. 4. Dongák és alapdeszkák, ha fűrészyárból kerültek ki. 5. Nem zárolt, nem fényezett, más anyaggal nem kombinált parketták és frizek. Mindezeknél a 7 ezrelékes fix illetéken felül a forgalmi adó is fizetendő.

(=) A közszállítások után fizetendő bejegyzési illeték. A temesvári kereskedelmi és iparkamara ideiglenes bizottsága Gjurceanu Eduard elnök elnöke alatt ülést tartott, amelyen jelen voltak Suciu Mihai kormánybiztos, Besa elnök, Catina, Roxin bizottsági tagok és Fratila Ioan főtitkár. Az ideiglenes bizottság tudomásul vette a pénzügyminisztérium azon intézkedését, amelynek értelmében a kereskedelmi és ipari cégek a közszállítások után fizetendő 1.4 százalékos bejegyzési illetéket a jövőben nemcsak a pénzügyigazgatásnál való egyes befizetés után, hanem bélyeg formájában is leróhatják. Ezt a kedvezményt a miniszter a temesvári kereskedelmi kamara kérésére adta meg. A kedvezmény elnyerésére szükséges, hogy az illető cég azt a pénzügyminisztériumnál kérelmezze. A legfelső bélyegbizottság február tizedikén kelt rendeletével intézkedett, hogy a szállítójegyek szintén bélyegkötelesek. Ezzel kapcsolatban a temesvári kamara közbenjár, hogy legalább azon szállítójegyek bélyegkötelezettségét szüntessék meg, amelyeket valamely cég erre vonatkozólag a saját speciális helyzetét ismertetni kívánja, úgy az erre vonatkozó adatokat a csütörtöki nap folyamán közölje a temesvári kamarával felterjesztés céljából.

== Nyerstermékek forgalmi adója. A múlt év szeptember 13-án rendelet jelent meg, amely szerint a gyapju, rongy, régi vas, régi öntvények és fémek után a forgalmi adót a kereskedő által történt forgalomba hozatal idején röjják le, vagy pedig a nyersanyagot vásároló gyárak fizetik le az adóhivatalnál. Hasonló eljárás alá esik a nyersbőr is, amelyhez újabb rendelet azt fűzi, hogy a forgalmi adót a bőrgyárnak való átadás idején kell fizetni, hacsak a gyár nem a vágóhídon vásárolt, amikor a bőr után forgalmi adó a vágóhídról történő elszállítás idejében válik esedékessé.

== Felelős-e a bank a betétért, ha kicsalták tőle a pénzt? A semmitőszék másfélmillió lei fizetésére kötelezte a The Bank of Roumaniat H. Stolt bucarestii lakos javára, aki ezt az összeget folyószámlán helyezte el a banknál azzal, hogy a felett csekkel fog rendelkezni. Egy szelthamos hamisított levelek segítségével több részletben vette ki az összeget. A táblai ítélet — amelyet a semmitőszék most jóváhagyott — indoklásában szakít azzal a joggyakorlattal, amely a család módjának gorombaságát veszi tekintetbe és ehhez méri a bank felelősségét. Az ítélet szerint a folyószámlai letétet és betétet átvevő bank felelőtlen vállal minden kockázatot és így azt a lehetőséget is, hogy becsapják. Így az ítélet ezen a címen marasztalta el a bankot s nem tartja lényegesnek még azt sem, hogy a hamisított levelek honorálásával a bank eltért a folyószámlatulajdonos azon szóbeli kijelentésétől, hogy csekkel utján fog a pénz felett rendelkezni. A bank köteles az általa vett levél valódiságáról meggyőződni. A különösen szigorú indoklás bankkörökben feltűnést keltett.

SPORTTESEMÉNYEK

Ajánlom az ökölvívósportnak az üzését

— jelentette ki Olivecrona világhírű sebész, egyik stockholmi lap munkatársának

Az egyik stockholmi lap, a Stockholms Tidningen legutóbb Herbert Olivecronával, a világhírű svéd orvosral, a jeles agysebészrel folytatott beszélgetést. A beszélgetés folyamán a lap egyik munkatársa megkérdezte a professzort, hogy mi a véleménye az ökölvívásról. Mondja meg ösztönös, mit tart erről a sokat csepiült és szidott sportágról. Olivecrona egy darabig gondolkodott, azután a következőket mondotta:

— Az bizonyos, hogy előfordult már halálos ökölvívó mérkőzés. Egy ütésnek azonban nagyon ritkán lehetnek halálos következményei. A halálos ütés lehetősége az ökölvívásban éppen annyira van meg, mint más sportágban. Ez a sport semmivel sem veszélyesebb, mint a többi!

— Vajon okozhat-e a kiütés állandó elváltozást? — kíváncsiskodott tovább az újságíró.

— Egy-egy leütés rendszerint nem jár komoly következménnyel — válaszolta Olivecrona. — De azért semmiestre sem kell felbecsülni a kockázatot. Mert minden leütés esetén előállhat kisebb sérülés az agyban, még akkor is, ha kicsi az ütés. Többnyire csak néhány másodpercig, legfeljebb egy percig tart a szédülés és az eszméletlenség. Ha tovább tart — a legnagyobb óvatosságot ajánlok. Az így legyőzött ökölvívót legalább egy évig nem volna szabad szorítóba engedni!

— Mi a véleménye professzor urnak — érdeklődött tovább a lap munkatársa — az ütés erejéről? Befolyással lehet az ütés ereje a leütés súlyosságára?

— A leütésnél csak az ütés pontossága jöhet számításba — állította határozottan a kiváló szakértő. — A kemény ütést megérzi ugyan a versenyző, de leütni valakit csak pontos ütéssel lehet. Ha valakit például aránylag gyenge ütéssel állon találnak, leül. Viszont sokszor láthatjuk, hogy egy-egy hatalmas csapástól még a szempillája sem rezdült meg a szenvedő félnek.

— Lehetségesnek tartja-e az ellenállóképesség növelését edzéssel? Lehet-e például az ember

állat ellenállóbbá tennünk az ütésekkel szemben?

— Soha — intett energikusan a karjával Olivecrona. — Az agyat nem lehet ilyesmire hozzáedzeni. A világrét ne is próbáljon valaki ilyen kísérleteket tenni. Vannak olyan ökölvívók, akik szörnyű kemény ütésekkel is elviselnek, ehhez azonban semmi köze sincs az áll „edzettségének”. A helyzet az, hogy az ilyen ökölvívók ösztönyszerűleg, vagy tudatosan észreveszik az ellenfél szándékát és az ütés előtt villámgyors mozdulattal hátrahúzzák a fejüket. Ez a mozdulat annyira gyors és annyira együtt történik az ütéssel, hogy szinte észre sem lehet venni. A fejet csak egészen kicsit kell utánaengedniük, az ütés máris elveszett. Ha arra akarnánk szoktatni az ökölvívót, hogy elviselje az állára mért nagy ütésekkel, az a helyzet állhatna elő, hogy egy rogytat és fáradt versenyzőt ültetnének és súlyos károkat okoznának neki. Ilyenkor ugyanis képtelen lenne egy centit is hátrahúzni a fejét.

— Még egyet, professzor ur: való-e az ökölvívás a fiataloknak?

— Miért ne lenne való? Sőt egyenesen ajánlom ennek a férfias sportnak az üzését! Az ökölvívás sérülési semmivel sem veszélyesebbek, mint a labdarúgás, birkózás, vagy kézilabda sérülései. Minden sportnak megvan a maga sérülési lehetősége. Csak nem vetünk félre egy szép és jó sportot, mert az egy kicsit kemény?

Aranyéremmel kitüntetett magyar sportolók. Budapestről jelentik: Az OTT elnöki tanácsának ülésén határozattal kimondták, hogy a jövőben negyed évenként testnevelési éremmel tüntetik ki a legkiválóbb eredményeket elért sportolókat. Az első négy aranyérmes a következők kapták: K. Csák Ibolya, olimpiai és európai magasugró bajnoknő, Szigeti Ottó és Gábori Emil tenisz bajnokok, valamint Heinrich Tibor, az európai vitorlázó és jachtverseny második helyezetteje.

Uj időmérőszerkezet

Uj időmérőszerkezetet talált fel Budapesten Szigeti József póstatechnikus. Az uj készülék annyiban különbözik a többiétől, hogy sokkal olcsóbb, továbbá hogy a közönséggel is azonnal kövön különböző színű villanylámpákat gyújt versenyeknél válik be nagyszerűen ez az elmes szerkezet, mely a beütések pillanatában a rajtkövön különböző színű villanylámpákat gyújt meg, így a győztest piros, a második helyezettet kék, stb. színű lámpák jelzik, melyek mindaddig égve maradnak, míg a zsűri ki nem kapcsolja az áramot. Ugyanez a szerkezet indítja és állítja meg az időmérő órákat is. Az uszósövetség legközelebb hivatalosan is kipróbálja az elmes szerkezetet.

Sporthírek mindentelől

Zürichben ülésezik a KK. bizottság. A KK. bizottság ülését eredeti tervek szerint az elmúlt szombaton és vasárnap Prágában kellett volna megtartani. Az ülés elmaradt és pedig azért, mert a magyar kiküldöttek nem kaptak utlevelet Csehszlovákiába. Ily módon Coppola elnök úgy döntött, hogy a legközelebbi ülést Zürichben hívják egybe.

Egy stuttgarti egyesület érdekli Pojar edző iránt. Pojar, a Ripensia edzője érdekes ajánlatot kapott az egyik stuttgarti egyesülettől, amely két éves előnyös szerződést ajánlott fel a kiváló edzőnek. Pojar még nem döntött, hogy elfogadja-e a meghívást, vagy sem.

Folynak az előkészületek az angol-olasz labdarugómérkőzésre. Május 14-én kerül lebonyolításra az angol-olasz válogatott labdarugómérkőzés, amelyre már sorényen folynak az előkészületek. Az olasz szövetség határozata értelmében a tribünjegyek árát 100 lirába állapították meg. Ez nálunk 800 leinek felel meg.

Bartunek és Dobra is játszani fognak a Venus elleni mérkőzésen. Bartunek a ploestii Tricolor új szerzeménye nem szerepelt a vasárnapi Ripensia elleni mérkőzésen, mert a legutóbbi edzésen megsérült. Ugyancsak megsérült Dobra is. Mindkét játékost Anton Ionescu, a Venus háziorvosa kezeli, akinek véleménye szerint vasárnap mindkét játékos rendbe jön és résztvehet a Venus elleni játékban.

GYILKOSSÁG A MOZIBAN

31

A Déli Hírlap eredeti regénye. Írta: Félegyházi András

Üfányomás tilos.

Fölkel. A ridiküljéből pénzt vett ki. A szokásos díjon felül még öt frankot adott a lánynak, aki boldogan elköszönt és távozott.

A madamenak csak annyi ideje volt, hogy az asztalról fölemelje Limoujel irását és elolvassa a hat soros költeményt, mert máris kopogtak az ajtón és belépett a manikűrös nő.

Ez egy rideg, komor nézésű, szeplős arcú, hallgatag leány volt, akit madame d'Hiver eddig még egyszer sem tudott folyékony beszélgetésre bírni. A szókincsét két szóból állónak látszott, az egyik oui, a másik non. Ezeket használta főlváltva, ha szóltak hozzá. A madame éppen ezért nem is szerette és örvendezett, valahányszor az munkája végeztével távozott.

Ezuttal azonban nagyon elnéző és kegyes volt vele szemben.

— Bizonyára senkisé meg ajándékozta meg ibolyával, — gondolta részvétellel.

Es mintegy kárpótlásul, szokatlan nagyobb borralát csuszátotat a tenyerébe, amin a manikűrös nő annyira ámult, hogy közel volt az elmosolyodáshoz és arca majdnem megszépült.

Madame Yvonne d'Hiver szobájába hozta reggelijét, amelynek elfogyasztása után nekilátott az öltözködésnek. Amikor elkészült, fejére tette kalapját, magára öltötte finom, drága bundáját, kesztyűt húzott és gyalog ment le a szálloda földszintjére. Dél-élőtti távozása során lefelé sohasem használta a liftet, mert azt tartotta, hogy a lépcsőn való lehaladás az izmoknak olyan játékát idézi elő, amely a vérkeringés szempontjából előnyös és a tulságos elhízást is megakadályozza.

Az előcsarnokban a portás tiszteletteljes meghajlással üdvözölte.

— Levele érkezett madame, — mondotta és máris nyújtotta feléje a borítékot.

— Köszönöm.

Átvette a levelet és a címzésen rögtön megismerte Gérard Auboin irását.

Miközben a levelet a ridiküljébe tette, arra gondolt, hogy Gérard első levelét sem olvasta még el és nem igen siet majd a második fölbontásával sem.

— Kérek autótaxit.

Alig röpött el a kívánság az ajkáról, amikor az egyik boy máris az uccára fuott és két perc múlva visszatérve jelentette:

— A taxi a kapu előtt áll, madame.

Passyba vitette magát, minden cél nélkül, csak a levegőzés kedvéért és mert úgy találta, hogy ott már régen járt. Amikor a sétakocsizás után visszatért, a Rue de la Paix néhány üzletébe nyitott be és egyetmást vásárolt. Régi szokása volt ez a naponkénti bevásárlás. Noha ruhátára nemcsak teljes, hanem dum is volt, mégis talált mindig valami venni. Nem szükségességből, hanem sportból üzte a vásárlást. Izgatta az áruban való dusskálás, a válogatás, a próbálás, az összehasonlítás.

Két óra tájban az egyik előkelő étterem előtt szólt a sofförnek, hogy álljon meg és várakozzék, amíg megebedel.

Nagy gondal állította össze a menüjét. Nem rendelt sok fogásos ebédet, mert az évben nem szeretne a mennyiséget, hanem az ízt és finomságot. Inyenc volt. Előételnek halat evett, aztán olajban sültöt báránnyal kóritással és salátával, egy szelet tortát és némi gyümölcsöt. Amikor a pincér az iránt érdeklődött, hogy minő italt szolgálhat föl, hanyagul odavetette:

— Hozzon egy pohár pezsgőt.

Az ebédjét egy csésze fekete kávé egészítette ki, amelyet azonban már szállodája társalgójában adatott magának, ahol divatlapokat és folyóiratokat böngészett.

Négy óra körül lépett ki a társalgóból. Intézkedett, hogy a délelőtt vásárolt holmit, amelyre a kereskedők elküldték a szállodába, fölvigyék a szobájába, aztán félórás sétára indult.

Hazatérve, a dulután hátralévő részét pihenéssel töltötte, este pedig nekilátott a nagy öltözködésnek.

Pudert rakott az arcára s ruzt az ajkára, remekbe készült cipőbe bujtatta a lábát és a szekrényből kikereste egyik legszebb estélyi ruháját. Ekszerdobozából, amelynek egyik rekeszében pénzt is tartott, kikeresett néhány szép darabot, amelyet viselni akart. Aztán észbe jött, hogy a nap folyamán kiadással voltak és azért ki kell egészítenie a ridikülben levő pénzkészletét. Két nagyobb bankjegyet helyezett a ridikülbe és amikor azt kinyitotta, szemébe ötlött Gérard levele, melyet a portástól átvett és amelyről teljesen megfelekedzett.

A levelet kikapta a táskából és gyorsan az asztalán levő írompába csuszította, ahol felbontatlanul lapult a festőművész első levele is. Igyekezett a levelet gyorsan elrejtetni és nem akarta sokáig ujjai között tartani, mert úgy érezte, mintha égetné.

— Nem sietős egyelőre a levél elolvasása, — gondolta, — mert bizonyára tele van szemrehányással és nehezteléssel. Meguntam már, hogy mindig engem okoljon a köztünk támadó félreértésekért. Még ő duzzog, holott a haragra és neheztelésre egyedül nekem volna okom.

Tekintetével szeretettel cirógatta végig a vázában illatozó ibolyacsokrot és a vázához támasztott kartonlapot a versikével.

Hirtelen gndolt egyet.

A briliáns mellesattot, amelyet már ruhájára tűzött föl, gyors mozdulattal levette és visszatette az ékszeres dobozba. Ujjával, amelyek hosszukasak és fehérek voltak, akár a lilium szirmai, amiknek végén a lakkozott körmök csendesen pihenő piros katicabogaraknak látszottak, turkált a drágaságok között és egy smaragddal díszített kaptocot hálszótt elő.

A kristályvázából kiemelte az ibolyát és egy selyemzsebkendővel, amely az asztalon hevert, gondosan megszártotta a kis csokor szárait. Az ibolyát aztán a smaragdkapocs segítségével a keblére tűzte. Aztán elindult, hogy a tánterembe menjen.

XIII.

Alexandre Limoujel aznap kora reggel érkezett a Square des Vergennes régi házában levő kis lakásba. Kedvesen üdvözölte a barátját, Marianne Mireilleont, akinek feltűnt az a diadalmas kifejezés, amely a férfi arcán ült.

(Folytatása következik.)

Rádió

CSÜTÖRTÖK, MARCHIUS 2.

Bucuresti. 7: Hanglemezek, háztartási tanácsok, orvosi tanácsok. 12: Országóra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Aktualitások. 18: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Kulturális aktualitások. 19.17: Th. Sibiceanu jazzzenekara. 20: Petre Antonescu előadása. 20.15: Leria Niky-Cucu és Gh. Stefanescu énekel. 21.15: Szimfonikus hangverseny. 22.10: Hírek, sport. 22.25: A hangverseny folytatása. 23: Hanglemezek. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Móricz Pál elbeszéléseiből. 11.45: A bűvészet titkaiból. Felolvasás. 1.10: Hanglemezek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szimfonikus hangverseny. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Háztartási tanácsadó. 5.45: Hírek. 6.10: Mezőgazdasági felőra. 6.40: Szalonzene. 7.30: Ritmus és tánc. Előadás. 8.05: Magyarai Béla és cigányzenekara. 9.10: „Katinka”. Operett három felvonásban. 10.10: Hírek. 11.10: Időjárásjelentés. 11.50: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.15: Miletin Géza jazz-hármasa. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.10: Szalonzene. 6.40: Influenza, vagy náthaláz. Előadás. 8.30: Angol nyelvoktatás. 9: Hírek. 9.20: Markó Eta énekel. 9.50: Tánclémezek.

Bécs. 19.20: Ének és zongorajáték. 21.10: Táncczene. 23.35: Szórakoztató zene.

Belgrád. 19: Vendéglői zene. 22: Operarészletek. 23.15: Táncczene.

Milánó. 20.20: Lemezek. 21.30: Könnyű- és táncczene. 22.35: Gitárzene énekkel. 23.20: Szimfonikus zene.

Prága. 19.25: Könnyű zene. 20.30: Operarészletek. 22: Lemezek. 22.30: Vonósnégyes.

Varsó. 20: A rádiózenekar hangversenye. 22.50: Lemezek. 23.05: Zenekari hangverseny.

PÉNTEK, MARCHIUS 3.

Bucuresti. 7: Reggeli hangverseny, ritmikus torna, háztartási tanácsadó, orvosi tanácsok. 12: Hanglemezek. 13: Időjelzés, sport, vizállásjelentés. 13.05 Ionel Giurcea zenekara. 14.10: Rádióhíradó. 14.30 A hangverseny folytatása. 14.50: Gică Petrescu énekel. 15.10: Ujdonságok. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Enekkar. 18.40: Vallásos hanglemezek. 19: Em. Bucuta előadása. 19.15: Rádiózenekar. 19.45: Vintila Mihilescu előadása. 20.05:

A nürnbergi mesterdalnokok, opera 3 felvonásban. 21.25: Világhíradó, sport. 22.45: Rádióhíradó. Majd hírek francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemezek. Utána: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 1.10: Zongorahangverseny. 1.30: Hírek. 2.10: Időjelzés. 2.30: Rácz Béla cigányzenekara. 3.35: Hírek. 5.15: Diáklőra. 5.45: Hírek. 6: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 6.10: Horváth Rezső cigányzenekara. 6.50: Sportközlemények. 7: Borsányi Julián előadása. 7.20: Tánccrészletek. 8.15 Ignác Rózsa előadójte. 8.50: „Traviata”. Dalmű 4 felvonásban. 9.40: Hírek. 10.40: Hírek. 11.30: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 12.20: Heinemann Ede jazz-zenekara. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6.50: Horváth Rezső cigányzenekara. 7.20: Gyorsirótanfolyam. 7.50: Koroda Miklós elbeszélése. 8.20: Állatok farsangja, zoológiai fantázia 14 képbén. 9: Hírek. 9.20: Szalonzene. 9.50: Időjárásjelentés.

Bécs. 19: Vidám kantáta. 21.10: Operaelőadás. 22.35: Könnyű zene.

Belgrád. 18.30: Cigányzenekar muzsikál. 19.50: Lemezek. 21: Hangverseny. 23.15: Lemezek.

Milánó. 20.20: Lemezek. 11.30: Lemezek. 22: Szimfonikus hangverseny. 24.15: Táncczene.

Prága. 21.30: A rádiózenekar hangversenye. 22: Zene. 23.20: Lemezek.

Varsó. 20: Lemezek. 20.30: Lengyel-svéd hangverseny. 22: Lengyel dalok. 22.15: Filharmónikusok hangversenye.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő a gyógyhely hirdetése szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt lei. minden más rovatban szavankint kettő lei. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett). Gröss-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari. IV. kerület: March-traffic, Piata Kütt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45—06. — Vittek-traffic, Bul. Carol 54. — Gagóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefont 13.

Alkalmazás

Eves bizonyítványokkal rendelkező jól főző minden március 1-re felvétetik. Jelentkezni Vasile Catina III. Str. I. Brătianu 28. Délután 4—5 óra között. 727

Kélmestő segédet, aki a fonalfestésben járatos, felvesz „Coloren” festőte, Oradea. 164

Lakás

Kétszobás modern, parkettás, fürdőszobás lakások azonnal és május 1-re kiadók. IV. Str. Fröbl 47. házmester-nél. 673

3 uccai szobás, hallos, teljesen modern elsőemeleti feregmentes lakásom, rend szerető úriassaladnak május 1-re előnyösen ajánlom. IV. Str. Vladimirescu 18. 739

Külföldre

rodahelyiség teljesen felszerelt, telefont, központi fűtésű, azonnalra kiadó. Érdeklődni I. Str. Paris 3. földszint 2. 732

Nagy helyiség 11×22 m. magas, száraz, világos, gyárüzemnek, irodának, beraktározásra, kiállításnak, egyleti célokra etc. nagyon alkalmas, kiadó. Forgács Mátvás IV. Str. Jancu Vaccurescu 36. Telefon 42—79. 738

Arany karkötő óra (női) találtkott. Irszolt tulajdonosa a református lelkész hivataltba átveheti. III. Str. Timoteiu Cipariu 1. 829

Budapestre utazom május elején, megbízásokat válllok. Telefon: 13—90, délután 5—7 között. 741

„Charitas”
Önszerelő-egyesület

Meghívó

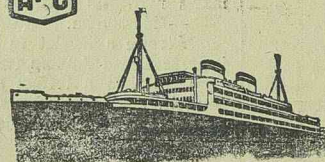
Van szerencsénk a t. tagokat az 1939 évi március hó 19-én délután 4 órakor a sörgár termében, Timisoara, II. Str. Stefan cel Mare 28 sz. alatt tartandó

évi rendes
közgyűlésre

tisztelettel meghívni. Amennyiben a közgyűlés ezen a napon határozatképtelen volna, úgy az 1939 évi március hó 26-án ugyanazon helyen és időben, valamint ugyanazon napirenddel és a jelenlevő tagok számára való tekintet nélkül meg lesz tartva. (Miniszteri rendelet értelmében). A közgyűlésen csakis a tagsági könyvecske felmutatása ellenében vehető rész és gyakorolható a szavazati jog.

Napirend:

1. Elnöki megnyitó és két jegyzőkönyvhitelesítő megnevezése.
  2. Évi jelentés és az 1938 évi mérleg előterjesztése
  3. A felügyelőbizottság jelentése
  4. 1939 évi költségvetés.
  5. Választások.
  6. Indítványok
- Timisoara, 1939 február 19.
AZ ELNÖKSEG.

TENGERI UTAZÁSOK

gyorsan, kényelmesen és olcsón a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival.

ÉSZKAMERIKÁBA (Kanada)

KÖZÉPAMERIKÁBA,

DÉLEMERIKÁBA (Chile, Peru),

AUSZTRÁLIÁBA, KELETÁZSIÁBA

és az összes fontos kikötőkbe.

Tanulmányi és üdülési utazások

a tengeren egész éven át

Utazások a világiállításra

New-Yorkba

Afrika-utazások

a német Afrika vonalakon.

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a

Hamburg-Amerika

Linie S. A. R.

képviseleténél.

Timisoara 1., Str. Mercy 1.

Telefon: 36—66.

Adás-vétel

Tungsram rádió 6 lámpás, külön hang szóróval olcsón eladó. I. Bulev. Biacovicj Loga 8. I. em. 592

Nagy bőrönd megvételre kerestetik. Címekezt a kiadóba kérem leadni. 828

Malom berendezést keresek, prima állapotban, egy vagy másfél vagonos. Cím Pál Ferenc Santionlunca. p. Ozun, jud. Treiscaune. 740

Állást keres

Irodakisasszony, kezdő, szerény fizetéssel azonnalra állást keres. Cím a kiadóban. 923

Fiatall asszony, aki a főzéshez is ért, bejárónői, mindenest állást keres. Iroda takarítását is vállalja. Fratelia I. ucca 14. 742

A CFR magazin

március 9-én reggel 9 órakor a IV kerületi állomáson

elárverez

a talált tárgyakat

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.